

CAMPINIA

DRIEMAANDELIJKS BLAD VAN HET STREEKARCHIVARIAAT
NOORD-KEMPENLAND

8E JAARGANG
OKTOBER 1978
NR. 31

Redactie: W. Klaasen, Streekarchivaris
Redactieadres: Torenstraat 1, 5688 AM Oirschot
Postbus 11, 5688 ZG Oirschot
Tel. 04997 - 2828 - toestel 33

De prijs voor een abonnement bedraagt f 12,-- per jaar, vanaf 1 april 1978, bij vooruitbetaling te voldoen, te storten op post-girorekening 10.69.032 van de gemeente Oirschot met vermelding abonnement Campinia. De prijs voor losse nummers is f 3,-- per stuk. Indien opzegging niet schriftelijk is medegedeeld voor het begin van het nieuwe kalenderjaar, wordt het lidmaatschap voor het volgende jaar automatisch voortgezet.

Uitgeversrecht: Streekarchivariaat Noord-Kempenland

N.B. Op schriftelijk verzoek kan toestemming tot overname worden gegeven.

De niet-ondertekende artikelen zijn samengesteld door de medewerkers van het Streekarchivariaat Noord-Kempenland.

Voor de inhoud van de ondertekende artikelen is de redactie niet verantwoordelijk.

Geachte abonnee,

De vakantiemaanden 1978 behoren weer tot het verleden. Boeren en tuinders hebben rijpe en rijpe vrucht geoogst. De herfststorm en het bonte sterven in de natuur bekoren ons hart en geven nieuwe impulsen tot diepe bezinning, tot scheppen, dichten en komponeren. De gezellige winteravonden zijn op komst, waarin wij ons zo nu en dan met onze hobby's bezighouden, naar onderhoudende en leerzame lectuur grijpen of met familieleden, vrienden en kennissen bij een heerlijk glaasje onze gedachten en ervaringen uitwisselen. En na de winter volgt dan weer de lente met nieuw leven voor jong en oud. Dit is een prachtige, in al zijn facetten steeds weer boeiende kringloop in Gods heerlijke natuur, waarvoor wij nooit genoeg dankbaar kunnen zijn.

Het streekarchivariaat Noord-Kempenland heeft nu reeds acht jaar door samenspel van archivariaat en de abonnees van haar periodiek Campinia getracht een kring van vrienden en sympatisanten op te bouwen, die de les van het verleden gaarne willen verwerken en voorstanders zijn van een gezond huwelijk tussen oud en nieuw. Ook de historie van het verre en recente verleden vormt voor ons steeds weer een boeiende, soms hartverheffende, soms pijnlijke kringloop van warme zomerdagen, stormende herfsttijden, kille winters, maar ook steeds weer van nieuwe ontwakende lentebloei. De geschiedenis der mensheid is er vol van. Ook de ontwikkelingen in wereld en kerken van vandaag zijn niets nieuws. De confrontatie met het verleden zal ons dit duidelijk maken. De mens van onze eeuw verschilt in wezen niet veel van die uit eeuwen geleden. Het was en is vallen en opstaan. Daarom is een zich-bezighouden met de cultuurstromingen en ontwikkelingen in het verleden via de oude geschriften of archieven zeer vruchtbaar voor de geest van de moderne mens. Dit is de ervaring van allen, die via de archieven of archiefpublicaties met het verleden kontakten leggen.

Wij zijn dan ook blij, dat het getal van onze abonnees door deze acht jaren heen zeer konstant is gebleven. Wij danken U voor Uw spontane medewerking en Uw medeleven. De redactie van Campinia zal verder trachten uit de oude geschriften voor een ieder wat wils te presenteren. Voor eventuele kopij of adviezen uit onze lezerskring houden wij ons nog steeds ten zeerste aanbevolen. Mocht U in Uw kennissenkring serieuze belangstellenden voor onze periodiek aantreffen, dan zijn wij uiteraard gaarne bereid, deze onder onze abonnees op te nemen. Wij wensen U allen gezellige winteravonden toe.

De redactie.

I NHOUD

I.	Oirschotse mensen over Oirschot	107
	"De heerlijkheid van de Heerlijkheid Oirschot"	107
	(door Toke van de Ven-Lommers)	
II.	De vrijwillige rechtspraak in de dingbank Zeelst-Veldhoven-Blaarthem (vervolg)	109
III.	De notulen der vergaderingen van schepenen, burgemeesters, armmeesters, kerkmeesters, zettters en notabelen der in de dingbank van Zeelst-Veldhoven-Blaarthem verenigde dorpen (vervolg)	111
IV.	Jaarkronieken uit de schenennrotokollen van Oirschot-Best (vervolg) (door J. Santegoeds, Nuenen)	116
V. a.	De oorkonden van Best en Oirschot vanaf de 14e eeuw (vervolg)	121
	82. Schepenoorkonde van 's-Hertogenbosch 22 augustus 1425	121
	83. Schepenoorkonde van Oirschot 23 januari 1433	122
	84. Schepenoorkonde van Oirschot 11 juli 1434	123
VI.	Bestse toponiemen (vervolg)	124
VII.	Genealogica	128
	1. Echtparen van Croonenburg van 1620 - 1972	128
	2. A. Genealogische fragmenten	128
	B. Huwelijken in de hervormde kerken van Oostelbeers en Middelbeers, 1772 - 1804 (vervolg)	128
VIII.	Huizen en hun bewoners te Oirschot van de zeventiende tot de twintigste eeuw	130
IX.	Het landgoed De Baest (door J. Andrik)	130
X.	Lijst van woningen te Veldhoven in de 18de eeuw (vervolg)	133
	V. Heijberg en Logt	133
XI.	Lezers leveren hun bijdrage	138
	1. De parochie van de H. Caecilia te Veldhoven onder het pastoraat van Gerardus Verhoeven, 1826 - 1875	
	D. De pastoor en mens Gerardus Verhoeven (vervolg) (door Th. A. Kuypers)	138

I NHOUD (vervolg)

2.	Echtparen van Croonenburg (vervolg) (door A.B. van Cronenburg, Rotterdam)	142
XII. A.	Giovanni en Martinus: het verhaal van een moord (vervolg)	146
XIII.	De heren van Vught en Oirschot in de 12de en 13de eeuw (vervolg)	
	5. Het geslacht van de heren van Vught in de 13de eeuw (vervolg) (door T. Klaversma, Eindhoven)	148
XIV.	Archivalia aangaande de oude Kemnische gilden (vervolg)	152
	19. Wijziging en aanvulling op het oudste gildecharter van St.-Barbara te Oirschot	152
	20. Een aantekening over het verdwenen St.-Catharinagilde van Oirschot	153

I. OIRSCHOTSE MENSEN OVER OIRSCHOT

(Onder deze titel willen wij in vers of proza een aantal welgemeende ontboezemingen van rasechte Oirschottenaren, abonnees van ons blad, over hun dorp en zijn verleden publiceren. Het gaat deze Oirschottenaren dan ook niet zo zeer om een literaire kompositie. Hier spreekt de liefde voor hun eigen heem en de herinnering aan hoe het vroeger was.)

De heerlijkheid van de Heerlijkheid Oirschot (door Toke van de Ven-Lommers)

Hoe heerlijk wel ons Oirschot is?
Dat hebben wij ervaren.
Een dorp met zoveel moois erin
daar leven wij naar onze zin.
Wij, - de Oirschottenaren.

Hoe ver-beroemd ons Oirschot is?
Dat komt door onze toren.
Al is hij pas nog neergeveld
door oorlogs- en kanongeweld.
Hij staat er weer herboren:

Hoe mooi de kerk van Oirschot is?
Ook zij is weer herrezen.
Verheven tot een monument
in heel de omtrek wel bekend.
Zo mooi als ooit voor dezen.

Hoe goed het volk van Oirschot is?
Godvruchtig en getrouwe.
Dat zien we bij de Heilige Eik
daar voelen we ons altijd rijk.
Daar woont ons Lieve Vrouwe.

Hoe mooi de markt van Oirschot is?
Met zijn kastanjabomen.
Zit rustig op een bankje neer
geniet maar van de goede sfeer.
Het zal je wel bekomen.

Hoe lieflijk het in Oirschot is?
Dat zie je in de lente.
Als die kastanje prachtig bloeit
wat iedereen weer altijd boeit.
Ons dorp krijgt complimenten.

Hoe 't raadhuis van ons Oirschot is?
En huizen menig ander?
't Is allemaal een pronkjuweel
van kleine huisjes tot kasteel.
Ze horen bij elkander.

Hoe goedertrouw ons Oirschot is?
Dat zie je aan de mensen.
Want ieder echt Oirschottenaar
die leeft gemoedelijk met elkaar.
Wat kun je mooier wensen.

Hoe kerngezond ons Oirschot is?
't Komt van de lucht van buiten.
Hier staat geen saaie hoge flat
wij hebben huizen keurig net.
Met bloemen voor de ruiten.

Hoe rijk aan bossen Oirschot is?
Ga wandelen door de dreven.
Naar 's Heeren Vijvers, Heerenbeek
de Mortelen, ook zo'n mooie streek.
Da's puur natuur gebleven.

Hoe rijk aan kleuren Oirschot is?
Dat zou een elk verbazen.
Hier zie je nog een paarse hei
de gele brem, de groene wei.
Waar bonte koeien grazen.

Hoe goed het in ons Oirschot is?
Men kan niet beter wensen.
Want waar de wereld Oirschot heet
Daar staat de glimlach steeds gereed.
Van Oirschots goeie mensen.

###14***

We houden ons aanbevolen voor soortgelijke kopij uit Best, Veldhoven
en andere Kempische dorpen.

II. DE VRIJWILLIGE RECHTSPRAAK IN DE DINGBANK ZEELST-VELDHOVEN-BLAARTHEM

(vervolg)

524. Zo.Ve, 26-1-1618 blz. 251/1
Michiel Michielsens heeft aan Hendrick Hendricx overgedragen een gedeelte van een erf aan de Bersbroeken in de parochie van Zonderwijck-Velthoven (belendende percelen: Jan Bastiaens, Rut Jans, de kinderen van Peeter Janssen, de gemeynt).
Schepenen: Michiel Dionijssen Peeter Wouters
525. Z. 21-1-1618 blz. 251/2 - 252²/1
Herman Andriessen heeft aan Peeter Janssen overgedragen 11e Tuerkens Acker te Zeeist (belendende percelen: Jacop Mercelis, Jan Anthonis van Aelst, Joost Janssen, koper en Claes Janssen).
Schepenen: A. Janssen, Michiel Paulus
526. 11-1-1618 blz. 252/2
Gerit Adriaens belooft aan Willem Henricx op 28-2-1618 te zullen betalen 30 gulden. Hiermede zijn eerdere schuldbekentenissen gekasseerd.
Schepenen: Michiel Dionijssen, Jan Niclaessen
- 527.. 11-1-1618 blz. 252/3
Gerit Adriaens belooft aan Jan Gijsberts op 28-2-1618 te zullen betalen 30 gulden. Hiermede zijn voorgaande schuldbekentenissen gekasseerd.
Schepenen: Michiel Dionijssen, Jan Niclaessen
528. 25-12-1617 blz. 252/4
Jan Janssen belooft aan Peeter Janssen op Lichtmis a.s. te zullen betalen 18 gulden.
Schepenen: Michiel Paulus, A. Janssen
529. 1-12-1617 blz. 253/1
Dierick Hendricx belooft aan Gerit Tielens op 1 december 1619 te betalen 28 gulden. Hiermede zijn alle voorgaande schuldbekentenissen gekasseerd.
Schepenen: Michiel Paulus, Adriaen Janssen
530. Z. 26-12-1617 blz. 253/2 - 254/1
Testament van Johan Cristoffels en zijn vrouw Heijlken: 1. de langstlevende kiest de begraafplaats, 2. aan de Tafel van de Heilige Geest wordt een mud koren ten behoeve van de huisarmen toegewezen, 3. alle roerende en onroerende goederen worden na betaling van de schulden en legaten aan de langstlevende overgedragen.
Schepenen: Adriaen Janssen - Michiel Paulus

531. Z. 9-2-1618 blz. 254/2 - 255
Wilbort Janssen te Zeelst heeft aan Aert Joost Mijssen een jaarlijkse erfcijs van 12 Carolusgulden verkocht en wel 1. uit een huis en hof te Zeelst (belendende percelen: Joost Janssen, Jacob Reijnders, de gemene straat en Dierick Laureijssen), 2. uit een stuk groesveld in het Muggenhoel (belendende percelen: Goort Hendricx, het Straetken, Andries Hendricx, Jan Peeter Adriaens).
Schepenen: A. Janssen, Michiel Paulus
532. 10-2-1618 blz. 256/1
Geerit Adriaens verklaart aan Michiel Paulus schuldig te zijn een bedrag van 100 gulden tegen een jaarlijkse rente van 6 gulden en 5 stuivers (gekasseerd: 1630).
Schepenen: Adr. Janssen - Jan Joosten
533. 29-12-1617 blz. 256/2
Anna, de weduwe van Jan Lybrechts, haar momber en Lybrecht Janssen verklaren, aan Jan Rutten van Lichtmis a.s. tot over 4 jaar schuldig te zijn een bedrag van 100 gulden tegen een jaarrente van 6 gulden en 5 stuiver. Hiermede zijn alle voorgaande schuldbekentenissen gekasseerd.
Schepenen: Michiel Nijssen - Peeter Wouters
534. 29-12-1617 blz. 256/3
Willem Janssen verklaart aan Jan Rutten van Lichtmis a.s. tot over vier jaar schuldig te zijn een bedrag van 50 gulden tegen een jaarrente van 6 gulden en 5 stuiver per 100 gulden. Hiermede zijn alle voorgenoemde schuldbekentenissen gekasseerd.
Schepenen: Michiel Nijssen - Peeter Wouters
535. 12-3-1620 blz. 257
Peter Paulus verklaart, dat Willem Peters een schuld van 50 gulden en de lopende rente heeft betaald betreffende een schuldbekentenis uit het jaar 1604, waarvan de eerste schuldbekentenis van 1590 dateerde.
Schepenen: Cornelis Janssen - Jan Jacobs
536. 29-12-1617 blz. 258/1
Frans, zoon van Frans Francen verklaart, aan Jan Rutten van Lichtmis a.s. tot over 4 jaar schuldig te zijn een bedrag van 50 gulden tegen een jaarrente van 6 gulden en 5 stuiver per 100 gulden. Hiermede zijn alle vorige schuldbekentenissen gekasseerd.
Schepenen: Michiel Nijssen - Peter Wouters
537. 29-12-1617 blz. 258/2
Jan, zoon van Peeter Daniels, belooft aan Jan, zoon van Jan Hanssen, binnen 14 dagen te betalen een bedrag van 18 gulden. Dit bedrag mag hij echter met toestemming van Hendrick Janssen verrekenen met de

schuld, die hij aan deze moet betalen en wel uit de goederen, die Hendrick en zijn vrouw zijn aangestorven van Lenaert Peeters Happen, de vader van Hendricks vrouw.

Schepenen: Michiel Dionijssen - Peeter Wouters

538. 29-12-1617 blz. 258/3 - 259/1

Jan, zoon van Peeter Daniels, belooft aan Jan Jacobs van Oorle tot Lichtmis a.s. te zullen betalen een bedrag van 16 gulden. Dit bedrag mag hij verrekenen met zijn schuld aan Hendrick Janssen, afkomstig van de aankoop van goederen uit het erfgoed van Lenaert, zoon van Peeter Happen.

Schepenen: Michiel Dionijssen - Peeter Wouters

539. Z.Ve. 3-1-1618 blz. 259/2

Hendrick, zoon van Aert Francen, heeft aan zijn broer Aert Francen overgedragen een half weiland te Schoot in de parochie Zonderwijck-Velthoven (belendende Percelen: Henrick Aert Francen, de kinderen van Willem Thonis, de kinderen van Jan Danen, de weg).

Schepenen: Michiel Nijssen - Frans Hendricx

(wordt vervolgd)

III. DE NOTULEN DER VERGADERINGEN VAN SCHEPENEN, BURGEMEESTERS, ARMMEESTERS, KERKMEESTERS, ZETTERS EN NOTABELEN DER IN DE DINGBANK VAN ZEELST-VELDHOVEN-BLAARTHEM VERENIGDE DORPEN

(vervolg)

532. Z. 22-1-1806 3/123v-124r

Vergadering van het gemeentebestuur van Zeelst: verschenen is Balthazar de Loure, molenaar van de windmolen te Zeelst en zijn broer Andreas de Loure, diens knecht, die zich ingevolde de ordonnantie volgens welke binnen de Bataafse Republiek een belasting op het Gemaal zal worden geheven, hebben aangegeven om volgens artikel 7 van deze ordonnantie onder eed te worden genomen. Tevens zijn verschenen Leonardus Smulders, Dirk van der Heijden en Dirk van Zantvoort, slagers alhier, die zich ingevolde de ordonnantie, volgens welke binnen de Bataafse Republiek een belasting op het Bestiaal zal worden geheven, hebben aangegeven om volgens artikel 7 van deze ordonnantie onder eed te worden genomen. Alle genoemden hebben de voorgeschreven eed in handen van de schout-civiel afgelegd.

Getekend: G. de Wit, B. de Laure, A. de Laure, Leonardus Smulders, Dirk van Sandvoort (kon niet schrijven), Dirk van der Heijden (kon niet schrijven), Joh. van Rooy, P.v.d. Wildenberg, H.P. Borgers, sekretaris J.F. de Wit.

533. V.Z.B. 22-1-1806 3/124v-125r

Vergadering van de leden der gemeentebesturen en de gekommitteerden van Veldhoven, Zeelst en Blaarthem, naar aanleiding van de resolutie van het Departementaal Bestuur van Brabant van 31 december 1805, waarbij wordt gerequireerd, om met de eerste een nieuwe nominatie van gekommitteerden van Veldhoven, Zeelst en Blaarthem op te geven. De vergadering gaat over tot loting. Er vallen uit: voor Veldhoven Dielis van Esbeek, voor Zeelst Peter Couwenberg, voor Blaarthem Martinus van den Heuvel. De nieuwe nominatie van 3 personen voor elke gemeente is als volgt: Voor Veldhoven: Dielis van Esbeek (aftredend lid), Jan H. Smets, Hendrik H. van Stiphout, voor Zeelst: Peter Couwenberg (aftredend lid), Lambertus Spoor, Jacobus van den Berg, en voor Blaarthem: Martinus van den Heuvel (aftredend lid), Hendrik Verlinden, Christiaan Smets.

Getekend: Joh. van Rooy, P. van den Wildenberg, H.P. Borgers, J. van Dijk, P. Couwenberg, F. van Lierop.

534. V.Z.B.M.G. 15-2-1806 3/125v-127v

Vergadering te Zeelst van de leden der gemeentebesturen en gekommitteerden (of daartoe gekommitteerden uit hun midden) van Veldhoven, Zeelst, Blaarthem, Meerveldhoven en Gestel, waarbij de schout-civiel G. de Wit het reglement op het gemene Broek voorleest, gearresteerd door het Departementaal Bestuur van Brabant op 5 november 1805. Aangezien er nog diverse voorzieningen tot instandhouding van het Broek ontbreken, worden in de vergadering de volgende artikelen voorgesteld: 1. in het Broek moeten behoorlijke vlieten en waterlozingen worden gemaakt en wel op kosten van de vermelde gemeenten. Deze kosten moeten worden verdeeld naar verhouding van het aantal zielen in deze gemeenten volgens de telling van dit jaar, 2. de te maken waterlozingen zullen publiek worden aanbesteed en de kosten zullen worden verdeeld als hierboven vermeld, 3. jaarlijks zullen publiek en voor een ieder zoveel percelen turf worden verkocht als goedgevonden wordt. De opbrengst zal worden verdeeld onder de gemeenten naar verhouding van het aantal zielen dezer dorpen, 4) de genoemde percelen zullen jaarlijks door de gekommitteerden der dorpen (uit ieder dorp één) gezamenlijk worden afgetekend, 5. de ingezetenen der gekombineerde dorpen mogen jaarlijks niet meer kopen dan ten hoogste 3 kavelen, 6. voor de armen en behoeftigen zal men jaarlijks gedeelten aanwijzen die gratis worden uitgegeven, 7. de verkoop van vaste turf zal geschieden door de resp. gekombineerde gemeenten en wel in dier voege dat iedere gemeente bij toerbeurt de verkoop zal verrichten en de opbrengst aan de resp. gekombineerde dorpen overdraagt, 8. voor het geval er gronden in het Broek worden verkocht of uitgegeven, zullen de transporten moeten geschieden ter sekretarie van de dorpen waarin de kopers wonen en de jura die op de publieke verkoping vallen, zullen door de resp. sekretarissen en schepenen naar rato dezer gronden moeten worden verdeeld; de werkzaamheden hieraan verbonden zullen naar redelijkheid worden betaald. Deze artikelen worden door de vergadering aangenomen behalve door de gekommitteerde van Meerveldhoven, die meent, dat Meerveldhoven evenveel zou moeten profiteren als de grote

gemeenten der gekombineerde gemeenten. Besloten wordt het Departementaal Bestuur van Brabant te verzoeken deze artikelen als bijlage bij het reglement van 5 november 1805 te voegen.

Getekend: Jan M. Baselmans, C. van Dommelen, Francis Donkers, D. van Gennip, M. v.d. Heuvel, A. de Hertog, N. van Mierlo, J. van de Mortel, G.F. Hurkx, A. Mikkers, J. Somers, W. v.d. Eijnden, A.v.d. Wildenberg, P.v.d. Hurk, Jan D. Liebregts, Dielis van Esbeek, Joh. van Rooy, P. v.d. Wildenberg, H.P. Borgers, J. van Dijk, P. Couwenberg, sekretaris J.F. de Wit

535. V.Z.B.M. 11-4-1806 3/128r-129r

Vergadering van de schout-civiel en de presidenten van Veldhoven, Zeelst, Blaarthem en Meerveldhoven (Gestel dus niet), waarbij besloten, de ingezetenen van de gekombineerde gemeenten die ertoe gerechtigd zijn, permissie te verlenen om dikke of moesturf te steken volgens het reglement van het Departementaal Bestuur van 5 november 1805 en wel van 1 mei tot 8 september van dit jaar. Aangaande de grootte van de af te palen plaats wordt als volgt bepaald: wie zich op de eerste dag aangeeft krijgt 14 treden of 70 voeten toegemeten, op de tweede dag 16 treden of 80 voeten (in het vierkant), op de derde dag 18 treden of 90 voeten, op de vierde dag (dus 5 mei) 20 treden of 100 voeten (iedere trede is 5 voeten), en wie na de vierde dag komt krijgt 21 treden toegemeten. Wie een plaats in het Broek wil aftekenen, moet tevoren bij de president van zijn gemeente zijn naam komen opgeven. De presidenten zullen op de eerste tot en met de vierde van 's morgens 8 tot 11 uur hiervoor (in hun woonhuizen) beschikbaar zijn. De turf die reeds in strijd met artikel 2 dit jaar is gestoken, moet wederom in de putten teruggestoten worden.

Getekend: G. de Wit, Joh. van Rooy, Jan M. Baselmans, G. Verheijden, A. v.d. Wildenberg, sekretaris J.F. de Wit.

536. Z. 25-4-1806 3/129v

Vergadering van de leden van het gemeentebestuur en de gekommitteerden van Zeelst. Aangezien de ambtstijd van de thans fungerende burgemeesters op 30 april is afgelopen en die van de armmeester op vrijdag voor Pasen van het jaar 1807, worden nieuwe funktionarissen gekozen. Tot burgemeesters worden gekozen Francis Senders en Henricus van Keulen en wel voor de tijd van 1 mei 1806 tot 30 april 1807, tot armmeester wordt gekozen Jan Couwenberg en wel voor de tijd van vrijdag voor Pasen van het jaar 1807 tot vrijdag voor Pasen van het jaar 1808.

Getekend: J. van Dijk, P. Couwenberg, F. van Lierop, Joh. van Rooy, P.v.d. Wildenberg, H.P. Borgers, sekretaris J.F. de Wit.

537. B. 26-4-1806 3/130v-131r

Vergadering van de leden van het gemeentebestuur en de gekommitteerden van Blaarthem. Verkiezing van een nieuwe burgemeester voor de tijd van 1 mei 1806 tot 30 april 1807, Jacobus van Leen.

Getekend: Jan M. Baselmans, C. van Dommelen, Francis Donkers, D. van Gennip, A. van Baarschot, M. v.d. Heuvel.

538. B. 26-4-1806 3/131r

De nieuwbenoemde burgemeester van Blaarthem Jacobus van de Leen, heeft de voorgeschreven eed afgelegd in handen van de schout-civiel.

Getekend: Jacobus van de Leen, Jan M. Baselmans, C. van Dommelen, G. de Wit.

539. V. 28-4-1806 3/131v-132r

Vergadering van de leden van het gemeentebestuur en de gekommitteerden van Veldhoven. Verkiezing van nieuwe burgemeesters: Lambert Donkers en Jacobus van Hulst en wel voor de tijd van 1 mei 1806 tot 30 april 1807. Tot aammeester wordt gekozen Hendrik van den Wildenberg, idem van 1 mei 1806 tot 30 april 1807.

Getekend: J. Somers, W. v.d. Eijnden, A.v.d. Wildenberg, Dielis van Esbeek, P.v.d. Hurk, sekretaris J.F. de Wit.

540. V. 1-5-1806 3/132r

De nieuwbenoemde burgemeesters en armmeester van Veldhoven hebben de voorgeschreven eed afgelegd in handen van

Getekend: Lambertus Donkers, Jacobus van ~~Halschou~~^{Hendriks} van den Wildenberg, G. de Wit, W.v.d. Eijnden, J. Somers, A. v.d. Wildenberg, sekretaris J.F. de Wit.

541. Z. 2-5-1806 3/130r

De nieuwbenoemde burgemeesters Hendrik van Keulen en Francis Senders, en de nieuwe armmeester Jan Couwenberg, hebben de voorgeschreven eed afgelegd in handen van de schout-civiel G. de Wit.

Getekend: Francis Senders, Hendrikus van Keulen, J. Couwenberg, Joh. van Rooy, H.P. Borgers, G. de Wit, sekretaris J. F. de Wit.

542. V.Z.B.M.G. 10-5-1806 3/132v-133r

Vergadering te Zeelst van de schout-civiel en de presidenten of deszelfs gequalificeerden van Veldhoven, Zeelst, Blaarthem, Meerveldhoven en Gestel, waarbij wordt voorgesteld, alle ingezetenen die zich voor een turfplaats hebben opgegeven op 16 mei a.s. na de middag om 1 uur op te roepen voor een generaal onderzoek, of alles met de lijsten en het reglement overeenkomt. Wie niet opkomt of geen waarnemer stuurt, diens gestoken turf zal aan de armen vervallen.

Getekend: G. de Wit, G. Verheijden, A.v.d. Wildenberg, Joh. van Rooy, A. de Hertog, Jan M. Baselmans, sekretaris J.F. de Wit.

543. V.Z.B.M.G. 29-5-1806 3/133v-134v

Vergadering te Zeelst van de schout-civiel en de presidenten van Veldhoven, Zeelst, Blaarthem, Meerveldhoven en Gestel. In verband met

de approbatie door het Departementaal Bestuur d.d. 13 mei 1806 van de 7 artikelen als additie bij het reglement van 5 november 1805, zal een deskundige moeten worden aangezocht, die de afmetingen, het hoe en het waar van de vlieten en waterlozingen zal moeten bezien en daarvan een bestek moet maken. Besloten wordt tot het bestek-maken te kommitteren G. Verheijden met assistentie voor Veldhoven J. Somers voor de eerste dag, voor Zeelst Joh. van Rooy voor de tweede dag, voor Blaarthem Jan M. Baselmans voor de derde dag, A. de Hertog voor de vierde dag en de vijfde dag zo nodig een van Meerveldhoven, de schout-civiel alle dagen. Het daggeld voor G. Verheijden zal zijn drie gulden, de overigen 1 gulden en 10 stuiver. De besteding zal geschieden bij toerbeurt 1. Veldhoven, 2. Meerveldhoven, 3. Zeelst, 4. Blaarthem met Gestel. De sekretaris van Veldhoven wordt gelast voor de nodige publikatie zorg te dragen.

Getekend: G. de Wit, J. Somers, G. Verheijden, H.P. Borgers, Jan M. Baselmans, A. de Hertog, sekretaris J.F. de Wit.

544. Z . 5-7-1806 3/135

Vergadering van de schout-civiel en de leden van het gemeentebestuur en de gekommiteerden van Zeelst. Naar aanleiding van een resolutie van de Raad van Financiën van 27 mei 1806, inhoudende een schikking konform Plakkaat van de Staten-Generaal van 16-1-1798 en het besluit van het Staatsbewind van 4 maart 1805 (nr. 33), waarbij wordt bepaald dat de geestelijke tiendheffers in Bataafs Brabant overeenkomstig Plakkaat van de Ho.Mo. van 16 januari 1778, het onderhoud en de reparaties der torens en kerken in Bataafs Brabant moeten blijven voortzetten, wordt in de vergadering besloten, om krachtens het reglement van de Ho.Mo. d.d. 16 maart 1700 tot kerkmeesters aan te stellen Herbertus P. Borgers en Francis van Lierop en wel onder zodanige profijten als in genoemd reglement zijn vastgelegd. Tevens zijn zij verplicht hun funktie waar te nemen volgens de bepalingen van hetzelfde reglement. Een kopie hiervan zal hen worden ter hand gesteld.

Getekend: Joh. van Rooy, P.v.d. Wildenberg, H.P. Borgers, F. van Lierop, J. v. Dijk, sekretaris J.F. de Wit.

(wordt vervolgd)

IV. JAARKRONIEKEN UIT DE SCHEPENPROTOKOLLEN VAN OIRSCHOT-BEST

(door J. Santegoeds, Nuenen)

JANUARI

1594

Scepenen:

Opt jaersavont soo de geordineerde schepenen den eedt souden doen hebben sy geprotesteert tegen de voergaende, overmidts datse van te voren nyet en vergadert geweest met enige vande toecomende geordineerden schepenen naer oude gewoonte, vermidts alsoo tsamen in conclavi behoirden de schepenen te nomineren ende ordinieren.

Wiltbraet voerden gouverneur van Heusden:

Opten selven jaersavont is Heusken van Mechelen, capteyn van Heusden, gecomen, brengende brieven om wiltbraet voerden gouverneur van Heusden tegen drye coningen avont, ende hem byden voergenoemde schouteth volgens den brieven gecontenteert.

Executie vande pyonier geit ten Bosch:

Opten eersten dach january 94 tsmergens omtrent vyff uren, hier gecomen seeckere soldaten vanden Bosch gesonden van Cornelissen Pels ter saecke vande pyonieren ten Bosch, over welcke soldaten commandeerde Jan Schenkel, ende hen voer executie moeten geven 8 gl.

Wint:

Opten selven dach ende snachts te vorens hevet wederom seere gewayt ende geregent datmen nauylx opte strate en toste geblyven.

De fortificatie voerden Berge ende pyonierkerren van Bredae;

Oerschot 147 - 5 st:

Opten IIe dach is hier eenen omloper gecomen omme de fortificatie voerden Berge nedergeleght synde ende de pyonierkerren van Bredae te betalen aen handen van Wouter Sprinten, daer aff den taux voer Oerschot is bedragende 147 - 5 - Hollants gelts.

Slichtinge der voerscreven fortificatie:

Opten selven dach eenen bode vande Langestrate gesonden vande gouverneur vanden Berge genoempt Aert van Duvenvoerde gecomen omme de voerscreven penningen van tquartier te hebben ter saecke vande slichtinge der voerscreven fortificatie ende den selven gegeven II gld ende den tost.

Wint, regen:

Opten selven dach seer gestormt met wayen ende regen.

Prys van rogge:

Den rogge heeft gegouwen t'vat XIX st, de gerst XIII st, den boeckweyt XII st, de haver VIII) st

Prys vande gelde:

Het gelt, den rosen nobel IX gld, den ducaet acht gulden V st, Spaensche ende France pistoletten ende tronen drye gld X st, den Ytaliaense drye gld acht st, den reael ende angelot ses gld, den silveren philips twee gld sestien stuyvers, den ryxdaelder derdalve

gld, France francken XXII st, tvyffte deel vande philips daelder XI st, den Brabantse st eenen st derdalff oert, den yalt gulden II gld XIX st daerna III gld, den enckelen ryder II gld II st, den gouden carolus II gld, den silveren XXXVIII st, den Staten daelder II gld III st, den Hollanschen daelder II gld, ende voerts naer advenant, sulx datmen tot Antwerpen ende in Hollant ten minste tien off twelff tegen het hondert verliest.

Contingent vande ordinarisen heerwagens: 503 - 6 st.:

Opten IIIe eenen omloper gecomen vande II heerwagens die in Vrieslant gegaen hebben, ende affgecomen syn opten XVe december in dienst geweest zynde zedert den XXIIe aprilis lestleden, tsamen metten onkosten anderen van daffdoeninge, de estimatie der wagen ende peerden alsoo geschiet ende geestimeert dattet Oerschot aenloopt vyffhondert ende drye gulden VI st.

Periculeus reijsen:

Het isser overlange ende alsnoch soo radich geweest van soldaten datmen naulyx buyten shuys besondert metten avont ende heeft mogen comen sonder geschobeert te worden.

Wouter Sprincen:

Opten VIe heeft Wouter Sprincen hier geschreven dat vele ingesetenen van Oerschot terstont hennen taux vande 147 - 5 st Hollants gelts bereet souden maecken soo hy tselve hadde overgemaect omme tot Breda betaelt te worden.

Boy Jan:

Opten VIIe van Franchoyzen eenen brieff ontfangen addresserende aen Henricksen Spierinx ende Aerden Sgraets omme aen Boy Jan te betaelen den termyn van 131 gld, die geassigneert syn omme te betalen aen Eliassen Smulders tot Spoorndonck, op swaere executie.

Schepen verdroncken:

Het heeft desen tyt ende sonderling ontrent Kersmisse sulcken storm geweest, datter vele schepen in Hollant, die naer Spaegnien wilden verdroncken zijn, Godt betert.

Convocatie:

Opten IXe vergaderinge geweest, geroepen by Everarden int Ekerschot aengenomen hebbende den eenen wagen van Kempelant omme te comen tot betalinge etc., tot Woensel ten huysse Lys Hentkens, alwaer de sommige de helft, andere geassigneerde nyet en hebben betaelt.

Dachvaert tot Oerle:

Opten Xe wesende maendach, heeft myne heere Clusius schouteth van Kempelant tot Oerle ten huysse Aert Janssen gehouden, maer soo de omloper geinterceptieert was, alsoo alle nyet gecomen ende daerom ge-differeert totten XVe.

Joncker Jan de Bever brieven gesonden:

Opten selven dach brieven gesonden aen jo. Jan de Bever, schouteth tot Boextel ten eynde hy ende syne mede gecommiteerde noch nyet ten Bosch en souden compareren overmidts de voerscreven interceptie voerden XIXe.

De erfgenaemen van Willem van Eertwech:

Opten XIe brieven vuyt Dordrecht ontfangen van Christoffel van Wessem als erfgenaem van Willem vande Eertwech, tot Maeseeyck, omme betalinge te hebben vande termynen vande accorde vande L geltgulden tsaiaers die gereduceert zyn op XXXIX geltgulden tsaiaers, daeraff assignatie is gegeven op Verrenbest aen Ariaen Bernaert Joosten, heffer vander commeren IIC XXX gld, ende op LaMberden Verheyden de anno 92 170 gld, tsamen maeckende 400 gld, ende van 93 wederom op Verrenbest geassigneert 200 gld ende op Straten 100.

Versochte quitantie vande smaeldeylinge der rente:

Opten XIIIe seeckere brieven omlopende ontfangen vande voerscreven heer Clusio ten eynde men soude compareren den XVe tot Oerle innehoudende datmen soude seynden enige schepenen oft andere gecommiteerde met voltomen laste omme bezegelde inrenocabel procuratie te mogen geven onder den zegele van Eyndoven ofte Oerle, ten eynde vande smaeldeylinge der rente opte Meyerye vanden Bosch verhypotizeert cum claruis indemnitatis, ende oyck omme op alle vergaderdagen te comen ende opte propositien te resolveren geduerende een jaer, oyck omme alle belastinge soe ordinaris als extraordinaris zedert drye jaeren herwaerts over te brengen etc.

Brieven vande rekenamer omme de belastinge over te seynden:

Opten selven XIIIe oyck brieven met ordinantie vuyter rekenamer van Brussel getekent Cortenback, van datum 4 november 93 ontfangen, innehoudende vande overbrengen vande belastinge, ende geadresseert aende vryheyt van Oerschot metten 8 gehuchten off pastryen.

Omme de penningen aen Leckerbeetken te betalen:

Opten selven dach oyck omlopende scryven aen Kempelant geadresseert bij Dircken inde Sterre tot Eyndoven geschreven ontfangen, innehoudend dat soo seeckere hoofden vande ruyteren onder Don Ambrosio met diverse compaignien inden Peel gelegen hebbende eenen vereeninge byden selven Dircken was gelooft datmen die soude voldoen daeraff de cope byde gemeyne scryve stucken is berustende.

De compaignien van Bredae ende soldaten van Hooghstraten tot Mierde malcanderen ingecomen:

Item opten VIe wesende 3 Coningen dach is de compaignien van Breda gecomen tot Mierde ende soo den lieutenant vande gouverneur op eenen vuythoek was liggende aldaer, soo syn negen soldaten van Hooghstraten aldaer gecomen ende hen overvallen hebbend met steecken ende strijten, hebben zyne perden mede genomen, ende soo syne knechten alarm maeckten is de gehele compaignien gecomen ende hebben seven vande voerscreven soldaten dootgeslagen, de resterende twee syn met twee perden gaen ryden, ende men heeft den voerscreven lieutenant in eenen rosbaer in twee bedden liggende, gequetst naer Bredae gevuert.

Dachvaert tot Oerle omme de smaeldeylinge der renten:

Opten XVe is t'Oerle een vergaderinge geweest, daerinne zyn gecompereert mr. Dirck Toerkens ende Everart int Ekerschot ende is alleenlyck geresolveert opt stuck vande deylinge vande renten tegen den XIX.

Soen gemaect:

Opten XIIIIe is den zoen tusschen Jannen Joerden Peterssen deliegant ende den kinderen Anthonis Sgraets gemaect, ter saecke vande neder-slach byden selven Jannen inden persoon van Henrick Anthonis Sgraets geperpetreert opten Ve december lestleden int teren vande gilde van Sinte Barbara, ende opten VIe gestorven inde selve maent december.

Den wyn van Reyner Nijssen tot Eyndoven te comen betalen:

Opten XVIIe eenen bode van Eyndoven gecomen met brieven van Reynier Nijssen ter saecke vande wijne myne heere van Oerschot geschonken, bedragende 150 gl oft daerontrent geschiet int jaer 88 ende den selven bode gegeven XI3 st, ende Reyner schreeff dat hy opte costen vande gemynte tot Eyndoven soude blyven liggende, gelyck hy oyck tot Bredae gelegen hadde, daeraff hebbende geprotesteert gelyck hy scryfft.

Haesen naerden gouverneur van Bredae gesonden:

Opten XIIIIe met Adriaenen Jan Joris drye hazen naerde gouverneur van Breda gesonden, die daerom ontboden hadden, den eenen getocht van Peteren Joordens voer XVIIist ende de andere twee van Goijaerden Henrick Janssen, elck voer XVI st.

Wagen geheyscht voerden gouverneur van Heusden:

Opten XVIIIe seeckere soldaten van Heusden gecomen inden avont op onsen merckt dach, tydinge brengende van eenen wagen voerden gouverneur aldaer, ende soo de clocke worden getrocken te vorens doer dyen dat het volck nyet alleen buyten maer inde Kerckhoff inde huysen, soo vande soldaten van deen als dandere syde worden gespolieert, syn vergrampt van hier getrocken, seer dreygende dat tselve was geschiet.

Heusken den tambouryn van Heusden om de achterstel ende oyck omde nieuwe sauvegarde:

Opten XIX inden avont stormen gedingt hadde is Heusken den tambouryn van Heusden gecomen met brieven vande rentmeester ende Vereijck omme terstond te comen voldoen den achterstelle der contributien, oyck dat men nieuwe sauvegarden soude lichten, datmen oyck de kerre tot Bredae soude bestellen oft voer elcke kerre betalen eenen gulden etc. ende den selven boven den cost gegeven II gl XVI st.

Noch was hy eenen brieff brengende datmen soude betaelen de verthoging vande contributie tot het XIIe paert.

Ruyteren getrocken:

Opten XXe syn de compaignien van Breda, Heusden, Niemegen ende andere geweest ende gelegen hebbend totten Mierden, Bladel, Netersel, Weerd, Waelre, Mist, Asten, Zomeren, Schyndel, etc wederom doer Boextel naer huys getrocken, nyet sonder merckelycke costen ende schade daerse opten hals gevallen zijn.

Betalinge aan Haverhals voerden heerwagens:

Opten voerscreven XIXe is hier gecomen Frerick Dergent als vorsters van Turnout metter obligatie van Adrianen Haverhals vande heerwagens sprekende van L gld permissiegelt, ende hem is getelt by Aerden Sgraets XXXI gld, by Jannen Houbrakens cum suis XV gld ende de negen

gulden syn affgesproken by mons. Clusio schouteth van Kempelant, sulx dat de obligatie is gelicht ende onder my berustende, byden stucken vande quotizatie vande heerwagens, van welcke somme Goyaert Nyssen de helft moet dragen.

Corst de Becker:

Opten XXIe hier gecomen Niclaes den bode vanden Bosch brieven brengende van Corst de Becker omme betalinge van hondert gulden te hebben ende hem moeten geven boven den cost

Missenaer 48 gulden

Opten XXII eenen bode van Heusden gecomen van capteyn Missenaer omme te hebben betalinge van seeckere somme van 48 gulden die hy int pyonieren over lange verschoten hadde, ende hem geantwordt midts de schepenen corts in eedt waeren tomen, dat sy daeraff cleyn kennisse hadden begerende daerom te sien ordinantie vuyt crachte vande welcke etc. Den bode daeraff boven den cost tot Mathys van Litzenborch gedaen, gegeven XXII st.

Erckel gevallen:

Opten XXIIIe soo de gilde van Sinte Sebastiaen wesende tsondaechs opt raethuys hadde geteert, is jo. Andries van Erckel vanden selven raethuys gevallen ende zynen caniebeen gebroocken, ende gelegen ten huys Aert Sgraets by zynen dochtere.

Hollant; seeckere soldaten inde kercke gecomen:

Opten XXIIIe syn hier doergecomen ontrent tsestich soldaten van Bredae recht naede een ure opten middach, ende enige voergecomen zynde syn inde kerck geweest ende het H. Sacraments huys metten slotel die int slot stack op gedaen ende de Heylige Sacramenten daervuyt geworpen ende het corporael met genomen, dwelck alzeer subytelyck toeginck, datter schier nyemant aff en wiste dan alleenlyck de custer die stont en luyden, meynende Coninx soldaten te zyn ende hen devotie te willen gaen doen.

De selve gekeert:

Ende opten XXVe wesende Sinte Pauwels dach smergens synse wederom hier doer gecomen, geweest hebbende tot Zon ende Breugelen ende tot Spooronck het volck geschobeert.

Heusken Hoppebrouwer tot Gestel dootgebleven:

Opten selven 25 soo de voerscreven soldaten te Gestel quamen, hebben aldaer gevonden Heusken Hoppebrouwer den broeder vande schouteth met andere twee soldaten van Boextel, de selve Heusken binnen acht dagen dienst genomen hebbende, den selven met den anderen doorschoten den derden hier te meester gecomen ende oyck daeraff gestorven.

Attestatie van Alexander Tressa:

Opten 26e eenen bode van Turnout gecomen vande veendricht vande compaignie van Origon, brieven brengende dat men soude attestatie seyn-den van tgeene dat Alexandro Tressa van wegen Guaerire Fonta van de executie is gegeven ende oyck datmen hem noch int particulier een maent was schuldich gebleven, den selven geantwordt dat de heele betalinge dyen aengaende is geschiet. Den bode gegeven XX st.

Peter van Esch:

Opten 28 meesteren Peteren van Esch certificatie gegeven dat hy is woonachtich by synen vader die mede is scheiende gemetende ende weseende eenen dienaer vande huysse van Oerschoot.

Pyoniergelt vanden Bosch:

Opten XXIXe eenen brieffe gecomen omlopende in Kempelant van Cornelis Janssen van Roy, ingebieder vanden Bosch omme den dynstach wesende den iersten febr. naestcomende binnen Eyndoven opt Castell off inde stadt alle den achterstel vande pyonieren ten Bosch te comen betalen op peene van executie. Och hoemen al pluct ende ruct.

Schoon weder:

Het heeft desen tyt ontrent een acht dagen lieffelyck weder geweest sonder vele vriesen ofte regenen, maer het heeft te voren seer gewayt sulx datter opten Kersavont ende andere dagen daerna veleschepen met goet verdroncken zyn. Godt betert.

Assignatie van Vierslot:

Opten XXXe hier eenen bode gecomen van Diest van Gerart Janssen van Baertwyck ter saecke van 58 gl die hy seeghde hem by assignatie van Vierslot ter cause vande fouragiegelt hen ter heyden gegeven te zyn, daerop hem is geschreven datmen Vierslot temael heeft gecontenteert vande gehele ordinantie die oyck heeft geseeght eegen assignatien van hem gegeven te hebben. Den bode gegeven 20 st.

(wordt vervolgd)

V. a. DE OORKONDEN VAN BEST EN OIRSCHOT VANAF DE 14e EEUW

(vervolg)

82. SCHEPENOORKONDE VAN 'S-HERTOGENBOSCH
22 augustus 1425

Wolterus filius naturalis Theodorici filii quondam Hermanni dicti vander Bruggen ab ipso et Elysabeth filia Petri dicti vanden Schoet carnaliter genitus dimidium modium bone et dative siliginis annue et hereditarie pactionis mensure de Oyrshot solvendum anno quolibet hereditarie in festo purificationis beate Marie virginis de et ex quadam hereditate sita in loco dicto int Haegelair in pastoria de Airle in parochia de Oyrshot inter hereditatem Johannis dicti van Beerze ex uno latere et inter hereditatem Elysabeth dicte Lambrechts ex alio latere, item ex huiusmodi parte que Mechtildi uxori legitime Petri dicti vanden Schoet jure successionis hereditarie advoluta est per mortem sui patris et advoluetur per mortem sue avie in duobus bonariis prati sitis in pastoria van Ghenen Best in parochia predicta, item ex sua parte unius horrei cum orto sibi adiacenti sitis in pastoria de Arle predicta inter communitatem ex uno latere et inter hereditatem Johannis dicti Goeswijns soen ex alio latere quem dimi-

dium modium siliginis annue et hereditarie pactionis predictum dictus Theodericus ad opus dicti Wolteri sui filii naturalis erga dictum Petrum vanden Schoet Theodericum eius filium et Heylwigem eius filiam emendo acquisierat pront in litteris scabinorum de Oyrshot super hoc constitutis plenius dicebatur contineri legitime et hereditarie supportavit Rodolpho dicto Roef Jans soen van Uytrecht simul cum dictis litteris et cum omnibus aliis litteris quas inde se habere dicebat mencionem de premissis faciendam atque cum toto jure sibi in dictis litteris et contentis in eisdem quovis modo competendo et effestucando resignavit modo in talibus consueto, promittens dictus Wolterus ut debitor principalis super se et bona sua omnia quod ipse supportationem et resignationem huiusmodi ratas et firmas perpetue sine contradictione observabit, et quod ipse omnem obligationem ex parte sui in dicto dimidio modio siliginis annue et hereditarie pactionis mensure predictae exeuntem dicto Rodolpho deponet omnino. Testes interfuerunt scabini in Buscoducis Godescalcus Roes- et Willelmus Reeuwe. Datum vicesima secunda die mensis augusti Domini millesimo quadringentesimo vicesimo quinto.

Wolterus, natuurlijke zoon van Theodoricus vander Bruggen en van Elysabeth, dochter van Petrus vanden Schoet, heeft aan Rodolphus, genaamd Roef Jans van Uytrecht, een jaarlijkse erfpacht van een half mud rogge overgedragen en wel 1. uit een erf in het Haegelair in Airle (belendende percelen: Johannes van Beerze en Elisabeth Lambrechts, 2. uit het gedeelte, dat Mechtilde, de vrouw van Petrus vanden Schoet, van haar vader en grootvader was aangestorven in twee bunder weiland te Ghenen-Best, 3. uit een schuur met bijbehorende hof te Arle (belendende percelen: de gemeynt, en Johannes Goeswijns). Deze erfpacht had Theodoricus ten behoeve van zijn natuurlijke zoon Wolterus verworven van Petrus vanden Schoet, diens zoon Theodoricus en dochter Heylwich.

83. SCHEPENOORKONDE VAN OIRSCHOT
23 januari 1433

Wij Willem vanden Dijc, Jan die Crom, Thomaes Goswijns zoen van Endoven, Jan Henric Roefs soen, Gherart Steenwech, Jan Wouter Bruijskens soen ende Jan Henrics zoen van Audenhoven, scepenen in Oerscot tugen onder onsen ghemeynen zeghel dat voir ons is comen Godevart Hans Rademakers soen was ende heeft met scepenen brieven opghedragen erfliken ende overghegheven Jannen Jan Smeets zoen was tot behoef der tafelen des Heyligen Gheest van Oerscot alsolken twee lopen rogghen syaers erfs pachts der maten van Oerscot wt ende van acht lopen rogghen syaers erfs pachts der maten voirs. als Godevart vercreghen heeft teghen Luppen Luppen Henrics zoen ende Luppe voit vercreghen heeft tegen Heylwigen sijnen suster ende Hadewigen hoeren dochter ende hoeren mombar ende Jan die Gruter van Rodereyghen hen jaerlijcs geldende was op onser Vrouwen dach Lichtmis als men kerssen bornt wt erffenissen die Kathrien Lebbens te veesen plach

ghelegen inder prochien van Oirschot inde heerscappen vanden Kerchof tuschen der erffenissen Jans Gruters voirs. ende tuschen der erffenissen Heylwigen kijnder voirs. gelijc die scepen brieve daer op ghemaect volcomelijc inhouden ende begripen, ende Godevart voirs. heeft dair halmelingen op verteghen tot behoef der tafelen voirs. ende heeft voirt gelooft on hem ende op zijn goet Jannen voirs. tot behoef der tafelen voirs. dit opdraghen overgheven ende vertijden eweliken vast ende stedich te houden ende all voircommer van sinen weggen dair in af te doen, ghegheven int jair ons Heren gheboirt dusent vierhondert dertich ende drie onten drie ende twentichsten dach in januario.

Godevart, zoon van Hans Rademakers, heeft aan Jan, zoon van Jan Smeets, ten behoeve van de Tafel van de Heilige Geest van Oirschot overgedragen een jaarlijkse erfpacht van twee lopen rogge uit een erfpacht van 8 lopen rogge, die Godevart verkregen had van Luppe, zoon van Luppe Henrics, en die Luppe van zijn zuster Heylwigis en haar dochter Hadewijch had verworven. Jan die Gruter van Rodereyghen was deze erfpacht jaarlijks schuldig uit het goed van Kathrien Lebbens in de herdgang Kerkhof (belendende percelen: Jan Gruters en de kinderen van Heylwigis).

84. SCHEPENOORKONDE VAN OIRSCHOT
11 iuli 1434

Wij Diederic van Aerle, Jan van Audenhoven, Danel Danels Crommen zoen, Danel Jan Crommen zoen, Godevart die Rademeker, Godevart vanden Haghelaer ende Gielis Quirijns, scenenen in Oerscot, tugen onder onsen gemeijnen segel, dat voir ons tomen is Rutgher Jans zoen was van der Ameijden ende heeft erfliken gepacht teghen Rutgheren Henric Rutgers soens zoen was van Audenhoven een stuck bemps gheheten DIE CLUSE gelegen tot Eerdbruggen inder prochien van Oerscot met eenre sijden aen Jans Rulens kijnder erve metter anderer sijden aen Heijlwigen Pottelincs erve met enen eijnde aen Peter Jan Hannen soens erve metten anderen eijnde aen die Heirstraet over tien lopen goeds ende gheefs rogen syaers erfs pachts der maten van Oerscot alle jair op onse Vrouwen dach Lichtmis als men kerssen bornt te gelden ende te betalen, ende Rutgher Henrics zoen voirs. heeft ghelooft op hem ende op alle zijn gueden Rutgheren Jans zoen voirs. dit voirs. stuck bemps te weren over den voirs. pacht als men erve sculdich is te weren met recht ende allen anderen voircommer dair in aff te doen wtgenomen enen halven ouden groten syaers Heren tsijs ende wtgenomen alsolken erf wege als daer met recht overgaende zijn te meer serkerheyden des voirs. pachts soe heeft Rutgher Jans zoen voirs. Rutgheren Henrics zoen tonderpande geset een stuck lands dat oec gheheten is DIE CLUYSE dat dair aff gedeylt is gelegen ter voirs. stede ende prochien met eenre sijden aen Heylwigen Pottelincs erve metter anderer sijden ende met enen eynde aen dat voirs. stuck bemps ende metten anderen eynde aen die Heirstraet, ende Rutgher voirs. heeft

gelooft on hem ende op alle zijn gueden Rutgheren Henrics zoen voirs. dit voirs. stuck lands te weren tot enen onderpande des voirs. nachts als men erve int recht sculdich is te weren ende dat voirs. stuck lands altoes goet ende waeldogende te maken over den voirs. pacht sonder wederseggen, gegeven int jaer ons Heren geboirt dusent vierhondert dertich ende vier opten elften dach in julio.

Rutgher, zoon van Jan vander Ameijden, heeft van Rutgher, zoon van Henric Rutghers van Audenhoven, voor tien lopen rogge per jaar een stuk weiland genaamd "die Cluse" te Eerdbruggen gepacht (belendende percelen: de kinderen van Jan Rulens, Heijlwijch Pottelincs, Peter Jan Hannen en de Heirstraet).

VI. BESTSE TOPONIEMEN

uit het oudste vermondingsregister van de herdgang Aarle

(vervolg)

fol. 8	gld.	st.	penn.
<u>Wouter Dyrck Gruijters</u>			
Bochtjen van Joost Croonenborch,			
2 lopens 27 royen	-1	14	12
Den Quaeden Camp, 11 lopen		10	-8
	-2	-5	-4
<u>Peeter Dyrck Gruijters de Jonge</u>			
Huys ende aenstede, 2 lopen	-1	-4	14
Nyeuw erff aen de Voirt, 11 lopen		13	-8
Het 4 part in de Scheecken, 2 lopens		10	--
	-2	-8	-6
fol. 8 verso			
<u>Peter Stevens van Liemndt</u>			
Huys ende aenstede, 2 lopen	-1	18	-8
Langen Acker, 3 lopens 41 royen	-2	-6	-4
Grommen Ackerken, 1 lopen 6 royen		15	-8
Schootacker, 1 lopen 4 royen		15	
Den Cruijsbeempt, 3 lopens	-1	-2	-8
	-6	17	12
<u>Daniël Hermans van den Maerselaer</u>			
Het Leegh Ackerken, 31 royen		-9	
Lant op 't Maerselaer, 38 royen		10	
Weyken op 't Maerselaer, 21 lopen		15	
	-1	14	

fol. 10	gld.	st.	penn.
<u>Weduwe Jan Dyrxc van Doormaelen</u>			
Halff huys ende aenstede, 1 lopen		15	-4
Halff aenstede van Jan Francken, 31 lonen	-2	18	-4
Driesken in Roeloff Bacx acker, 1 lopen		-5	--
Het halff Clammergat, 11 lopen		17	--
De halff Aerle-acker, 48 royen		12	-8
	-5	-8	
<u>Claerken dochtere Evert Eeckerschot</u>			
Voor in den Bertjens Acker, 11 lopen		17	12
fol. 10 verso			
<u>Adriaen Huybert Gielens</u>			
Huys ende aenstede, 1 lopen 17 royen	-1	--	12
Den Haerden Beempt, 2 lopens	-1	-4	
Den Nyeuwen Dijck, 31 lopen	-1		
Nyeuw erffken aen de Voirt, 11 lopen		13	
	-3	17	12
<u>Adriaen Bernaerts van Croonenborch</u>			
Huys ende aenstede, 37 royen	-1	-1	12
Acker in de Schooten, 1 lopen 44 royen	-1	-6	
Het halff campken, 1 lopen		-5	--
Henrick Aerts hooffken, 1 lopen		12	-4
	-3	-5	
fol. 12			
<u>Goyaert Henricx van den Acker</u>			
Huys ende aenstede, 1 lopen 25 royen	-1	12	
D'aenstede daerneffen, 4 lopens 20 royen	-3	-1	-8
Langen Acker, 3 lopens	-2		-4
Cortte Schooten, 2 lopens 37 royen	-1	17	12
Het 4 part in den Langen Acker in de Haegh, 36 royen		10	-4
Den Engels-acker, 2 lopens	-1	-8	-6
Acker op 't Hagelaer, 2 lopens 38 royen	-1	17	12
Den Bijvinck, 2 lopens 45 royen	-2		
Cleyn Haegh aen 't straetjen, 48 royen		12	14
Acker aen de Cuijpershoeff, 3 lopens	-2	-2	12
Het Hooffken, 2 lopens	-1	-2	-8
Het halff Braecxken, 35 royen		10	-4
Nyeuw erff op 't Pieckenvelt, 1 lopen		11	
Beempt van Jan Peters, 31 lopen	-1	10	
In de Haegh tot 4 stucxkens, 5 lopens	-2		
De Rijth, 11 lopen		17	-8
Het driesken op 't Papenvelt, 30 royen		-8	12
Den Broeckbeempt, 2 lopens		17	-4

	gld.	st.	penn.
Het 6 deel in de Geenckens Dijck, 1 lopen		-6	-4
Het 4 part in de Hoogh Weteringh, 1 lopen		-7	-8
Het 4 part in de Moninck, 2 lopens		12	-4
Het halff velt ter Ameyden, 1 lopen		06	-4
Het 4 part in de Bodemsteechd, 11 lopen		10	
De halff Geenckens Dijck, 11 lonen		10	
De halff coeywey in de Kremsele, 11 lopen		11	
	28	-5	
fol. 14			
<u>Goyaert Marten Gruyters</u>			
Huys ende aenstede, 1 lopen 10 royen	10	-9	12
Den Dielis-acker, 2 lopens 17 royen	-1	11	-8
Crommen Ackerken, 28 royen		-8	-4
Den Hoff-acker, 21 lopen	-1	15	
Schoot-acker daer t'eynden, 1 lopen 18 royen		18	-4
Langen Acker, 1 lopen 32 royen	-1	-2	12
De Castaert, 2 lopens	-1	-2	10
Acker in de Haegh, 3 lopens	-2	-1	12
Coeywey in de Haegh, 1 lopen		-5	
Het Geerken, 25 royen		-3	12
Beckers Heurck, 21 lopen		12	-8
	11	11	-2
fol. 14 verso			
<u>Jenneken weduwe Jan Goort Henricx</u>			
Huys ende aenstede, 41 lopen	-3	18	-8
Schoot-acker neffens Goort Martens, 1 lopen			
33 royen	-1	-2	10
Het Verlooren Lant, 1 lopen 33 royen	-1	-3	-4
Cleynen Schoot-acker, 1 lopen 15 royen		18	--
De Reut, 2 lopens 26 royen	-1	15	14
Grooten Schoot-acker, 1 lopen 42 royen	-1	-4	14
Meus van Best dries, 1 lopen		13	--
Campken aen de Molenstraet, 1 lopen		-7	
D'aenstede tot Naestenbest, 1 lopen		11	-8
Cort stuck in den Grooten Camp tot Naestenbest, 11 lopen	-1	-1	
De langh stucken daeraen gelegen, 51 lopen	-3	-8	
Ackerken op 't Hagelaer, 1 lonen		13	--
Nyeuw erff aen 't Ront Beemptjen, 21 lopen		18	-8
Coeywey op 't Maerselaer met den beemnt, 8 lopens	-1	-8	--
Den halven Broeckbeempt, 5 lopens	-1	12	-8
Den halven Broeckbeempt van Ariën Everts, 3 lopens		17	-4

	gld.	st.	penn.
Den Langen Dijck, 21 lopen	-1	-5	
Den halven Geenckens Dijck, 11 lopen		-9	
	23	-6	14

Alfabetische volgorde der opgenomen toponiemen:

Aerle-acker
 Ameyden
 Beckers Heurck
 Bertjens Acker
 Bij vinck
 Bodemsteechd
 Braecxken
 Broeckbeempt
 Dielis-acker
 Engels-acker
 Geenckens Dijck
 Geerken
 Grooten Camp (Naastenbest)
 Haegh
 Haerden Beempt
 Hagelaer
 Hoff-acker
 Hooffken
 Castaert
 Clammergat
 Kremsele
 Crommen Ackerken
 Cruijsbeempt
 Cuijpershoeff
 Quaeden Camp
 Langen Acker
 Langen Dijck
 Leegh Ackerken
 Maerselaer
 Molenstraet
 Moninck
 Nyeuwen Dijck
 Papenvelt
 Pieckenvelt
 Reut
 Rijth
 Ront Beemptjen
 Scheecken
 Schoot-acker
 Schoot en
 Verlooren Lant
 Voirt

(wordt vervolgd)

VII. GENEALOGICA

1. ECHTPAREN VAN CROONENBURG van 1620 tot 1972, door A.B. van Croonenburg, Rotterdam

Zie hoofdstuk XI: Lezers leveren hun bijdrage, nr. 2, blz. 142.

2. A. GENEALOGISCHE FRAGMENTEN

Dit hoofdstuk zal in de volgende aflevering worden voortgezet.

2. B. HUWELIJKEN IN DE HERVORMDE KERKEN VAN OOSTELBEERS EN MIDDELBEERS, 1772 - 1790

(vervolg)

61. ondertrouw 9-4-1785; huwelijk niet vermeld
 OESTERS, Johannes geb. Middelbeers won. Middelbeers
 X
 VAN SPREEUWEN, Jennemie geb. Oostelbeers won. Oostelbeers

62. ondertrouw 3-9-1785; huwelijk 18-9-1785
 VAN ANTWERPEN, Johannes geb. Oostelbeers won. Oostelbeers
 weduwnaar van
 Cornelia Wouters
 X
 REIJNS, Catharina geb. Oirle won. Oostelbeers

63. ondertrouw 21-1-1786; huwelijk 5-2-1786
 VAN DER LAAK, Peter geb. Westelbeers won. Westelbeers
 X
 MERKEN, Maria geb. Westelbeers won. Westelbeers

64. ondertrouw 11-2-1786; huwelijk 26-2-1786
 ISSEN, Johannes geb. Middelbeers won. Oostelbeers
 X
 BERENS, Jacomijn geb. Wintelre won. Middelbeers

65. ondertrouw 5-4-1786; huwelijk 26-4-1786
 (te Oirschot) (te Oostelbeers)
 BRUNIS, Carel geb. Gorinchem won. Gorinchem
 X
 DE VRIES, Gerardina geb. Middelbeers won. Oirschot

66. ondertrouw 16-9-1786; huwelijk 1-10-1786
 DUMACKERS, Cornelis geb. Westelbeers won. Westelbeers
 weduwnaar van
 Mrjanna van Mol
 X

VAN DE LEUSDONK, Annamie geb. Middelbeers won. Middelbeers

67. ondertrouw 30-9-1786; huwelijk 15-10-1786
HEMS, Johannes geb. Middelbeers won. Oostelbeers
X
VERSTEEGEN, Maria geb. Oostelbeers won. Oostelbeers

68. ondertrouw 28-4-1787; huwelijk 13-5-1787
KROOT, Cornelis geb. Oostelbeers won. Oostelbeers
X
WOUTERS, Annamie geb. Oostelbeers won. Oostelbeers

69. ondertrouw 25-8-1787; huwelijk niet vermeld
VOS, Johannes geb. Westelbeers won. Middelbeers
weduwenaar van
Johanna Cornelis Deckers
X
JANS VAN ROVERT geb. Middelbeers won. Middelbeers

70. ondertrouw 10-11-1787; huwelijk 25-11-1787
FABRIE, Hendrik geb. Bladel won. Westelbeers
X
CORSTIAANS, Maria geb. Middelbeers won. Middelbeers

71. ondertrouw 15-3-1788; huwelijk 30-3-1788
VOS, Adriaan geb. Westelbeers won. Westelbeers
X
SWENS, Lissie geb. Westelbeers won. Westelbeers

72. ondertrouw 11-10-1788 huwelijk 26-10-1788
VAN DEN BROEK, Jan geb. Hilvarenbeek won. Middelbeers
weduwenaar van
Johanna van Nunen
X
DOORAKKERS, Mie Catharina geb. Westelbeers won. Westelbeers
weduwe van
Marten Hulselmans

73. ondertrouw 8-11-1788; huwelijk 23-11-1788
VAN SPREWN, Andreas geb. Oostelbeers won. Oostelbeers
X
VAN DEURSEN, Hendrina geb. Gemonde won. Oostelbeers

74. ondertrouw 31-1-1789; huwelijk 15-2-1789
GOVERTS WOUTERS, Philip geb. Oostelbeers won. Oostelbeers
X
BEKKERS, Christina geb. Vucht won. Oostelbeers

75. ondertrouw 25-4-1789; huwelijk 10-5-1789
LIEBRECHTS, Sebastiaan geb. Westelbeers won. Westelbeers

X
VAN DER LAAK geb. Westelbeers won. Westelbeers

76. ondertrouw 24-10-1789; huwelijk 8-11-1789
VAN HAMOKT, Jan geb. Middelbeers won. Middelbeers
X
VAN BEERS, Maria geb. Lage Mierde won. Westelbeers

77. ondertrouw 5-9-1790; huwelijk 26-9-1790
SIJMENS, Jan geb. St.-Oedenrode won. St.-Oedenrode
X
VAN DE LEUSDONK, Johanna Maria geb. Middelbeers won. Middelbeers

78. ondertrouw niet vermeld; huwelijk 15-7-1804
VAN NAHUYS, Pieter Elias geb. Oirschot won. Oirschot
X
TEN HOVE, Gesina geb. niet vermeld won. niet vermeld

(wordt vervolgd)

VIII. HUIZEN EN HUN BEWONERS TE OIRSCHOT
VAN DE ZEVENTIENDE TOT DE TWINTIGSTE EEUW

Dit hoofdstuk zal in de volgende aflevering worden voortgezet.

IX. HET LANDGOED DE BAEST

(door J. Andrik)

In deze publikatie wil ik in grote lijnen de ontwikkeling van het landgoed Baast aan de hand van de achtereenvolgende eigenaren schetsen. Dit vanaf de eerste vermelding tot aan de recente eigenaar, de heer J.H.L. van de Mortel. In verdere publikaties zal ik dan een meer gedetailleerde beschrijving geven van de verschillende fasen uit de ontwikkelingsgeschiedenis van dit landgoed. Het archief van het landgoed vormt een onderdeel van het rijke familiearchief van Van de Mortel en is door de eigenaar in bewaring gegeven aan het Rijksarchief in Noord-Brabant. Op dit moment is de inventarisatie daarvan nog in volle gang. Overeengekomen is met de eigenaar dat bestudering van zijn archivalia slechts na goedkeuring van hem is toegestaan. De in deze publikatie genoemde inventarisnummers zijn voorlopig; na de definitieve inventarisatie zullen de uiteindelijke nummers in dit blad opgenomen worden.

De eerste vermeldingen van het huis Baast staan in verband met de abdij Tongerlo. Deze abdij verkreeg in 1207 het patronaat, het be-

schermheerschap van een kerk, met zich brengende het recht om een bevoegd persoon voor te dragen voor het kerkelijk beneficium van de Andreaskerk in Oostelbeers (1). In de jaren daaropvolgend breidt deze abdij haar grondgebied uit in de streek rond Oostelbeers. De volgende akten betreffen het landgoed Baast:

"Schepenen van Antwerpen getuigen, dat Nicolaas, zoon van Rutgher de Oude, aan de abdij Tongerlo de goederen verkocht heeft van Baast onder de Beerzen, die nochtans belast blijven."
(Antwerpen, 1317, augustus 9) (2)

"Schepenen van 's-Hertogenbosch oorkonden, dat Nicolaas de Oude, zoon van wijlen Rutgher de Oude, zijn goederen te Baast onder Beerse verkocht heeft aan de abdij van Tongerlo, welke daarin vererfd werd."

('s-Hertogenbosch, 1317, september 22) (3)

Dat bij deze overdracht het een en ander niet naar wens is verlopen blijkt uit de inhoud van de volgende akte:

"Voor schepenen van Antwerpen beklagt zich de abt van Tongerlo over het feit, dat bij de aankoop van de goederen van Baast onder Beerse de verkoper verzwegen heeft, dat die goederen belast waren."

(Antwerpen, 1318, augustus 7) (4)

Deze akten komen voor in het boek: "De oorkonden der abdij Tongerlo". Ook de akten 537, 550, 552 en 775 vermelden de naam Baast (5).

Aan het eind van de 16de eeuw worden alle bezittingen van de abdij Tongerlo toegevoegd aan het bisdom 's-Hertogenbosch. Het was destijds "omringd door aangename dreven, visrijke vijvers en fraai houtgewas." "Huis te Baast" werd een lusthuis der bisschoppen van 's-Hertogenbosch, die er zich tijdens de zomer ophielden (6).

Na de verovering van 's-Hertogenbosch in 1629 door Frederik Hendrik nam de wereldlijke overheid kerk- en kloostergoederen in beslag die veelal aan particulieren werden verkocht, vooral aan leden van de toen dominante Nederduitsch Gereformeerde Kerk. Voor het landgoed Baast was dit Mr. Johan Gans, die samen met Peter Schuyt, het landgoed weer in particuliere handen bracht (7).

Op 7 september 1774 wordt voor schepenen van 's-Hertogenbosch het landgoed verkocht door Jan Hendrik van der Does en zijn echtgenote aan Johan van Bommel. Het landgoed wordt omschreven als "de Heerenuysinge genaamt den Spijcker met zijne hoven en gronden met de twee considerabele groote daarbij gehoorende hoeven lands van ouds genaamt de Baaster of Bisschopshoeven." (8)

De weduwe van Johan van Bommel, Maria Agnes Vercamp, laat het landgoed na aan vier van haar vijf kinderen. Onder hen wordt het landgoed in 1818 verdeeld, te weten:

- Elisabeth Petronella Maria van Bommel
- Petrus Johannes van Bommel
- Gerardus Andreas Martinus van Bommel
- De kinderen van wijlen Maria Johanna Theresia van Bommel en Paulus Emanuel de la Court (9).

Een vierde deel van het landgoed is nu in handen van vier leden van de familie de la Court. Het duurt echter nog tot 1848 voordat het

landgoed weer verenigd is onder één eigenaar. Dit ging als volgt: In 1825 kopen de kinderen van Jhr. Paulus Emanuel de la Court de helft van het landgoed van Jkvr. Elisabeth en Jhr. Gerardus van Bommel (10). Door erfenis van Jhr. Petrus van Bommel komt ook het laatste kwart aan hen. Het geheel is nu in bezit van de vier kinderen van Jhr. Paulus Emanuel de la Court. Jhr. Joseph de la Court overlijdt ongehuwd in 1842 en Jkvr. Cornelia de la Court overlijdt, eveneens kinderloos, in 1831 (11). In 1847 doet Louis Prosper Meunier afstand van zijn rechten op de nalatenschap van zijn overleden echtgenote Jkvr. Johanna de la Court. Na het overlijden van Jhr. Paulus Emanuel de la Court krijgt zijn zoon Jhr. Leopold in 1848 het gehele landgoed. Zijn zoon, Jhr. Willem Jacob de la Court, overlijdt ongehuwd en laat de Baast na aan de twee zonen van zijn overleden broer Joseph: Jhr. Arnold en Jhr. Emanuel de la Court. Tijdens de onderhandelingen over een boedelscheiding tussen hen overlijdt Jhr. Emanuel de la Court. In 1932 vervalt het landgoed aan zijn neef J.B.V. M.J. van de Mortel, de zoon van Henri van de Mortel en Jkvr. Cecile de la Court. Diens zoon, J.H.L. van de Mortel, is momenteel eigenaar. Het huis wordt thans omschreven als: "Een eenvoudig landhuis met lang zadeldak tussen sluitgevels aan de korte zijden en torentjes op het dak, geheel verbouwd en vergroot in 1954." (12)
Het landgoed is voor het laatst in 1968 gerestaureerd.

Noten:

- (1) L. Schutjes: Geschiedenis van het bisdom 's-Hertogenbosch, deel V, blz. 403
- (2) M.A. Erens: De oorkonden der abdij Tongerlo, deel II, nr. 536
- (3) Idem, deel II, nr. 539
- (4) Idem, deel II, nr. 554
- (5) Idem, deel II
- (6) A. van der Aa: Aardrijkskundig woordenboek van Nederland, deel II, blz. 26
- (7) Inventarisnummer 1
- (8) Rijksarchief Noord-Brabant, Rechterlijk Archief 's-Hertogenbosch, inv. nr. 1759, folio 58, verso
- (9) R.A. Noord-Brabant, Notariële Archieven, inv. nr. 3541
- (10) Idem, nr. 3548
- (11) Idem, nr. 3927
- (12) Voorlopige lijst der Nederlandsche Monumenten van Geschiedenis en Kunst (uitgave: Rijkscommissie voor de Monumentenzorg, deel X, blz. 278)

(wordt vervolgd)

X. LIJST VAN WONINGEN TE VELDHOVEN IN DE lade EEUW

(vervolg)

V. HEIJBERG EN LOGT

120. 1741 Dries Driese en Peter Schoofs; bewoner: Dries Driese
1746 Kinderen Dries Driese en Peter Schoof s; bewoners: kinderen van Dries Driese
1751 Kinderen van Dries Box
1757 Kinderen van Dries box; latere bewoner: Adriaan van den Vloet
1766 Hendrick van Don; bewoners: Harte Roose en Bartel van Donck
1771 Hendrik van Don; bewoner: Peeter van Hout
1781 Hendrik van Donk; bewoners: Andries Box en Hendricus van Laarschot
1786 Hendrik van Donk; bewoners: Dirk Scheepen en Bartel van Donk
121. 1741 De weduwe van Jan van Emme
1746 Dezelfde
1751 Wouter van den Ende
1757 Dezelfde
1766 Fransis van Enne en Antoni van den Eijnde
1771 Dezelfden
1781 De weduwe Francis van Emmen en Anthonij van den Eijnden
1786 Anthonij van den Eijnden
122. 1741 Hendrik D. Wijs; bewoner: Claas Blox
1746 Gile Swagemakers; bewoner: Claas Blox
1751 Corstiaen van der Meere; bewoner: Symon Verpalen
1757 Dezelfden
1766 Corstiaen van der Meere; bewoner: Nol van Hout
1771 Corstiaen van der Meeren; bewoner: de weduwe van Arnoldus van Hout
1781 Corstiaen van der Meeren; onbewoond
1786 Corstiaen van der Meeren; **bewoner:** Adriaen Beerens
123. 1741 Luijcas Smets
1746 De weduwe van Luijcas Smets
1751 Dezelfde
1757 Dezelfde
1766 Adriaen Smets
1771 Dezelfde
1781 Afgebroken
124. 1741 Het kind van Jacob Schoofs en de kinderen van Jacob Heuvelmans; bewoners: Jan van der Criecken en Willem Driese
1746 Dezelfden
1751 Hendrik Brouwers en de kinderen van Jacob Heuvelmans; bewoners: Jan van der Criecken en Dries Box

- 1757 Cornelis Brouwers en Philips de Roij; bewoners: Joost van Breda en Dries Box
1766 Cornelis Brouwers; bewoners: Piet van der Steen en Dries Box
1771 Cornelis Brouwers
1781 Adriaan Nagelmaakers; bewoners: dezelfde en Cornelis Brouwers
1786 Adriaan Nagelmaakers; bewoners: dezelfde en de weduwe Joost van de Sling
125. 1741 Dielis Verlinden; onbewoond
1746 Jacob van de Poel; onbewoond
1751 Leendert Cauwenberg; bewoner: dezelfde
1757 Dezelfde
1766 Dezelfde
1771 Dezelfde
1781 Hendricus Kouwenberg
1786 Hendrikus Kouwenberg; bewoner: Jan Smets
126. 1741 Jan van Esbeek
1746 Dezelfde
1751 Dezelfde
1757 Dezelfde
1766 Het kind van Jan van Esbeek; bewoner: Cornelis van Laerschot
1771 Johannes van Laerschot
1781 Dezelfde
1786 Jan Smets; onbewoond
127. 1741 Jan van Ende; bewoner: Cornelis van Boxtel
1746 Dezelfden
1751 De weduwe van Jan van Eijnde; bewoner: Jan Clerx
1757 De weduwe van Jan van den Eijnde; bewoner: Jan Clerx, later Wouter van den Eijnde en Francis van Emmen
1766 Dezelfden
1771 Cornelis van den Eijnde
1781 Dezelfde
1786 De weduwe van Cornelis van den Eijnde
128. 1741 De weduwe van Peter van Hurk; bewoner: Francis Ooms
1746 De weduwe van Peter van Hurk; bewoner: Leendert Couwenberg
1751 De weduwe van Peter van Hurk; bewoner: Francis van Emmen
1757 De weduwe van Peter van Hurk; bewoner: Willem van Dore
1766 Sis van Emmen; onbewoond
1771 Dezelfde; onbewoond
1781 Dezelfde; onbewoond
1786 Dezelfde; onbewoond
129. 1741 Peter Schoofs
1746 Dezelfde
1751 Dezelfde

- 1757 Dezelfde
1766 De weduwe van Peter Schoofs; bewoner W. van Deurse
1771 Adriaan Smets; onbewoond (in de kamer woont Andries Box)
1781 De weduwe van Adriaan Smets; medebewoner: Willem Scheepers
1786 De weduwe van Adriaan Smets; medebewoners: Huijbert Nagelmaakers en Johannes van der Weegen
130. 1741 Jan van Don; onbewoond (tot een schuur gemaakt)
1746 Jan van Don; bewoner: Jacob van Heuvel
1751 Jan van Don; onbewoond
1757 Hendrik en Gerart van Don; bewoner: Hendrik van Don
1766 Hendrik van Don
1771 Dezelfde
1781 Dezelfde
1786 Dezelfde
131. 1741 Antonij van Hooff; bewoner: Jan van Don
1746 Jan van Don
1751 Dezelfde
1757 Hendrik en Gerart van Don; onbewoond
1766 Hendrik van Don; onbewoond
1771 Dezelfde; onbewoond
1781 Dezelfde; onbewoond
1786 Dezelfde; onbewoond
132. 1741 Hendrik van Hoof; medebewoner: Hendrik Leenders
1746 Dezelfden
1751 Hendrik van Hoof
1757 Dezelfde
1766 Johannes van Hoof
1771 Armenhuis; bewoner: Arnoldus Smets
1781 Hendrik van Don; bewoners: Anthonij van de Goor en de weduwe van Jan Haanackers
1786 Hendrik van Don; bewoonster: de weduwe van Marten Louwers
133. 1741 Hendrik Feijlingius
1746 Dezelfde
1751 Dezelfde
1757 Dezelfde
1766 Antonij van Meurs
1771 Dezelfde
1781 Dezelfde
1786 Dezelfde
134. 1741 De weduwe van Jan van der Linden; bewoner: Stefanus Hermanni
1746 Dezelfden.
1751 Dezelfden
1757 Dezelfden
1766 De kinderen van Jan Verlinden; bewoner: J. Rijsterborg

- 1771 Hendrik, Gerit en Antonetta Verlinden; onbewoond
1781 Dezelfden; bewoners: de weduwe van Jacob Kuffer en de weduwe Schriba
1786 Gerit en Hendrik van der Linden; bewoners: Joseph Jansen en de weduwe van Jan Schoofs
135. 1741 De weduwe van Peter van Hurk; bewoner: Jan van Gelove
1746 De weduwe van Peter Hurx; bewoner: Jan Heesters
1751 De weduwe van Peter Hurx; bewoonster: Anna Senders
1757 De weduwe van Peter Hurx; bewoners: Peter van der Steen en ... Moeskops
1766 Jan van den Hurck
1771 Jan van den Hurck; medebewoner: Nelis van Laarschot
1781 De weduwe van Jan van den Hurck; medebewoner: Bartel van Hout
1786 De weduwe Jan van den Hurck; medebewoner: Willem Scheepers
136. 1741 Hendrik van Hooff; bewoners: Jan van der Grieken en Jan Huijsmans
1746 Hendrik van Hooff; bewoner: Jan Huijsmans
1751 Dezelfden
1757 Hendrik van Hooff; bewoners: Peter Hendrix, Aalbertus van den Berk en in de kamer Maria Huijsmans
1766 Johanna van Hooff; bewoners: Willem Verpaale en Maria Ooms
1771 Armenhuis; bewoner: Arnoldus Jan Elsen, de kamer is onbewoond
1781 Armenhuis; bewoners: Peter van Hout en Arnoldus Smets
1786 Armenhuis; bewoners: Dirk Elsen en Arnoldus Smets
137. 1741 Adriaan Bots; bewoners: Hendrik van der Grieken en Jan van de Steen
1746 Adriaan Bots; bewoner: Corstiaen van de Plas
1751 Dezelfden
1757 Dezelfden
1766 De weduwe van Adriaan Bots; bewoners: Piet Schippers en Jennemie van Eijck
1771 Pieter Schippers
1781 Pieter Schippers; medebewoonster: de weduwe van Marten Rosen
1786 Pieter Schippers
138. 1741 Arnold Swaans
1746 Dezelfde
1751 Dezelfde
1757 De kinderen van Arnold Zwaans
1766 Dezelfden
1771 Dezelfden
1781 Dezelfden
1786 Dezelfden; verdwenen

139. 1741 Armenhuisje; bewoner: Wouter Willems
1746 Hetzelfde
1751 Hetzelfde; bewoonster: Mary Wouters
1757 Hetzelfde; verdwenen
140. 1741 Willem Panke en de weduwe van Peter van Hurk
1746 Dezelfden
1751 Dezelfden
1757 Dezelfden
1766 Willem Pancken
1771 Dezelfde
1781 De weduwe van Adriaan Smets en de weduwe van Jan van den Hurk; bewoner: Gerit van den Berk
1786 Dezelfden; bewoner: Peeter van Hout
141. 1741 Hendrik Emmen en het kind van Pank Jansen; bewoner: Hendrik van Emmen
1746 De kinderen van Hendrik van Emmen en het kind van Pank Jansen; bewoners: Jan van de Steen en de kinderen van Emmen
1751 Dezelfden
1757 Dezelfden; bewoners: Piet van de Steen en Francis Hendrik Emmen
1766 Francis Hendrik Emmen en Sis Panke; bewoners: Francis Hendrik van Emmen en de weduwe van Gommert Verlinde
1771 Francis Hendrik Emmen en Francis ranken; onbewoond
1781 Hendricus van Emmen; bewoner: Peeter Boogers
1786 Dezelfden
142. 1741 Hendrik van Toor en Jan ranken
1746 De weduwe van Hendrik van Toor en Francis Panke; medebewoner: Francis Louwers
1751 Dezelfden
1757 De weduwe van Hendrik van Toor en Francis Panke; bewoners: de weduwe van Hendrik van Toor, Francis Louwers, Hendrik van der Grieken
1766 Sis Panke; medebewoner: Hendrik van der Krieken
1771 Dezelfden
1781 De erfgenamen van Francis Panken; bewoners: Michiel Schampers en Evert van den Broek
1786 Jan Maas
143. 1741 Peternel Maas
1746 Dezelfde
1751 Dezelfde
1757 Dezelfde
1766 Hendrien Maas; medebewoner: Corstiaan van der Plas
1771 Dezelfden
1781 Jan Maas; medebewoner: Willem Maas
1786 Jan Maas; afgebroken.

(wordt vervolgd)

XI. LEZERS LEVEREN HUN BIJDRAGE

1. De narochie van de H. Caecilia te Veldhoven onder het pastoraat van Gerardus Verhoeven, 1826 - 1875
(door Th. A. Kuypers)

D. De pastoor en mens Gerardus Verhoeven

(vervolg)

Tegen het einde van april 1871 werd pastoor Verhoeven ernstig ziek. Kapelaan Pijnenburg schreef 30 april aan Mgr. J. Zwijsen: "Verleden zaterdag heeft Zijn Eerw. (= pastoor Verhoeven) na eene ongesteldheid van slechts een dag op last van Doctor v.d. Akker de laatste H.H. Sacramenten ontvangen, ten gevolge van eene verkoudheid, vergezeld van hevige koortsen (non intermittentes). Hedenmorgen (Zondag) scheen Zijn Eerw. wat beter. Omstreeks de middag kwam wederom de Doctor en vond Zijn Eerw. volgens zijne getuigenis weinig of niet beter en blijft altijd het ergste vreezen. Mogt er binnenkort eene merkbare verandering plaats hebben, zal ik wederom de vrijheid nemen, Uwe Doorluchtige Hoogwaardigheid hiervan kennis te geven." (Brief in archief bisdom)

Op 12 mei 1871 kon de kapelaan aan de bisschop schrijven: "Sedert eenige dagen bevindt Zijn WelEerw. zich merkkelijk beter, de bezetting op de borst is veel verminderd, het gebruik van spijzen is zeer wel, zoodat het gevaar voor het oogenblik verdwenen schijnt. De Doctor nogtans toont zich zeer onzeker wegens de toekomst, hij vreest voor eene verzwakking, zoodat volgens zijne verklaring, Zijn WelEerw. nog wel eenigen tijd kwijnend kan zijn maar het vermoedelijk niet veel verder zal brengen." (Brief in archief bisdom)
Het herstel hield echter aan. Pastoor Verhoeven was taai en hij kroop er weer bovenop. Op 27 juni 1871 kon hij zelf aan de bisschop schrijven:

"Doorluchtigste Hoogwaardig Heer

Na eerst eenige dagen het H. Sacrificie der mis thuis opgedragen ben ik voor de eerste maal met het Pius-feest (den 16 juni) naar de kerk gegaan, en heb er zelfs tot mijnen troost de hoofdmis gecelebreerd. Ook gepasseerde zondag heb ik in de kerk de mis gelezen. Ik hoop, dat ik hierin nu wel zal kunnen continueren, daar mijne sterkte, inziende mijne hooge jaren (79), zoo al zachtjens begint toe te nemen, en vertrouw dus ik met behulp van mijnen goeden kapelaan nu wel de noodige bezigheden zal kunnen hervatten. Mijn voornemen was ook onder goedkeuring van Uwe Doorluchtige Hoogw. den Assistent, den Eerw. Heer Sprengers terug te zenden, nadat het vormen van mijne gemeentenaren (aanstaanden woensdag) had plaatsgehad; dan, daar hiervan de bezigheden zoo goed als zijn afgelopen, kan UDH. over Zijn Eerw. na welgevallen disponeren, terwijl ik UDH. tevens dankbaar ben voor het zenden van genoemden Assistent, die zoo aan mijne gemeente als aan mij in alles voldaan heeft.

Na ook UD Hoogwaardigheid mijne erkenning betoond te hebben voor de deelneming in mijn herstel, teeken ik mij met den diensten eerbied

Doorl. Hoogw. Heer
UDH. nederigen dienaar
(w.g.) G. Verhoeven, pastoor."

(Brief in archief bisdom)

Pastoor Verhoeven was wel hersteld, maar hij bleef gebrekkig en hulp-behoevend. Na lang nadenken nam hij voor zichzelf een zware beslissing. Hij wist dat zijn krachten bijna verbruikt waren en dat de tijd, die hem nog restte enkel "sukkelen" was. Daarom wilde hij ontslag vragen uit zijn functie en als rustend priester op de pastorie blijven wonen. Zo schreef hij de brief van 22 aug. 1972, waarmee dit levensverhaal begonnen is. Het zou goed zijn deze brief nu, na kennis gemaakt te hebben met zijn leven, nog eens te lezen.

Zijn wens werd niet vervuld. De bisschop verleende hem geen ontslag op de gevraagde voorwaarde. Noodgedwongen moest hij in functie blijven. Zijn werk bleef hij doen, zo goed hij kon. Zijn correspondentie met het bisdom ging door. Aan het beverige handschrift ziet men, dat hij versleten was. De dood alleen kon hem rust en vrede brengen. Hij was erop voorbereid voor Gods rechterstoel te verschijnen en verantwoording over zijn leven af te leggen. In de Goede Week van 1875 riep God zijn trouwe dienaar.

Op 23 maart (= dinsdag) 1875 schreef kap. J. Pijnenburg, die ook reeds de deken van Eindhoven, G.W. van Saneren, op de hoogte gesteld had, aan Mgr. J. Zwijsen: "Zondag (= Palmzondag) heeft Zijn Eerw. (= pastoor Verhoeven) ofschoon ten gevolge eener verkoudheid wat ongesteld nog de H. Mis gelezen. Maandag vond Doctor van den Acker van Eindhoven Zijn Eerw. zoo ernstig dat hij het zeer raadzaam oordeelde, dat Zijn Eerw. de laatste H.H. Sacramenten werden toegediend; vandaag dinsdag is zijn toestand merkkelijk verergerd, Zijn Eerw. schijnt koortsachtig daar hij steeds ijlends is en het zich laat aanzien alsof het niet lang meer zou duren, ten minste wij vreezen het ergste." (Brief in archief bisdom)

Op deze dag stuurde ook de deken van Eindhoven een briefje naar Den Bosch. Hij had intussen al de nodige voorzieningen getroffen. "Gisterenavond schreef mij de kapelaan van Veldhoven, dat Zijn Eerw. Pastoor op raad van den Doctor de laatste H.H. Sacramenten zijn toegediend. Ik heb dezen morgen den Eerw. lijder bezocht, en niet goed bevonden, zoodat ik meen met grond te vreezen, dat het spoedig een einde zal nemen. Zondag heeft Zijn Eerw. nog mis gelezen. De ziekte is met verkoudheid begonnen en beneemt eet- en slaaplust; de polslag is zeer ongeregeld.

Assistentie uit het Seminarie zal niet noodig zijn. De kapelaan van Gestel zal daar Donderdag helpen, en met de Paasch-dagen zal Prof. Panken daar behulpzaam zijn. Pastoor Boons zal morgen en Donderdag in de sacristie biecht hooren."

Met de mededeling dat ook in Woensel de zaken voor Pasen geregeld zijn en dat in Maastricht generaal Killig is overleden werd dit korte briefje gesloten. Het is een zakelijk bericht zonder veel per-

soonlijke bekommernis voor de "Eerw. lijder". De "show must go on." (Brief in archief bisdom)

Nog korter was het briefje van Goede Vrijdag (= 26 maart 1875): "Gisterenavond is de Eerw. Heer Pastoor van Veldhoven overleden. Ik heb de deservitorus provisories aan den Eerw. H. kapelaan opgedragen. De Uitvaart is bepaald op Donderdag 1 April.

Ik heb de eer zeer hoogachtend te zijn, etc." (Laatste brief aan gaande pastoor Verhoeven in archief bisdom)

Zo stierf pastoor Verhoeven op de avond van Witte Donderdag, 25 maart 1875, op zijn pastorie te Veldhoven. In de kerk herdachten de gelovigen de instelling van het H. Sacrament des altaars en het priesterschap. Hij stierf op bijna 83-jarige leeftijd, na 59 priesterjaren, waarvan 49 in Veldhoven. De parochie had haar goede herder verloren. Iedereen treurde. Op donderdag in de paasweek volgde de uitvaart in de kerk, waarna hij begraven werd op het (vroegere) katholieke kerkhof in d'Ekker.

Zijn bidprentje heb ik niet kunnen vinden. Noch in de verzameling van het Bisdom noch in die van de Achelse Kluis komt het voor. Vermeldenswaard is, dat op 1 december 1874 te Den Dungen geboren werd Antonius Verhoeven, zijn naamgenoot en 45 jaar later zijn opvolger als pastoor. Deze Antonius Verhoeven doopte, toen hij nog kapelaan was te Tilburg, Cornelius van Rooij, geboren 25 oktober 1914, de tegenwoordige pastoor van de H. Caecilia te Veldhoven.

Wat nu nog volgt is eigenlijk een trieste geschiedenis, maar dient geloof ik, toch vermeld te worden.

In 1892 werd het tegenwoordige katholieke kerkhof (de grond was geschonken door Lambertus Klessens, door pastoor Verhoeven in 1874 als kerkmeester aangezocht) in gebruik genomen. Vanaf die tijd werden er geen katholieken meer begraven op het oude kerkhof. In 1903 diende de Protestantse Gemeente bij het kerkbestuur (= pastoor H. Achterbergh, Ivo Rooijers en Henricus van der Sanden, zoon van Francis van der Sanden, ruim 20 jaar kerkmeester onder pastoor Verhoeven) een verzoek in om tot verdeling van het kerkhof over te gaan. Dit verzoek werd aan Mgr. W. van de Ven voorgelegd, tegelijk met het voorstel, om de stoffelijke resten van pastoor Verhoeven vanwege zijn vele verdiensten over te brengen naar het nieuwe kerkhof, daar een stenen kruis te plaatsen en het katholieke gedeelte van het oude kerkhof met bomen te beplanten, alles op kosten van het kerkbestuur. (Zie: "over deeling van oud kerkhof in de Akkers - over verkoop van boomen - over lijkenhuisje - overbrengen van het stoffelijk overschot van Pastoor G. Verhoeven" in "Memoriale Parochiae" (vanaf november 1871) in archief parochie, pag. 85 - 86). De bisschop keurde een en ander goed. De zerken van het oude kerkhof werden in de grond gegraven en het geheel werd opnieuw benlant. Het is triest te weten, dat het kerkbestuur, toen de familie van pastoor Verhoeven de onkosten van overbrenging en het plaatsen van een kruis niet wilde bekostigen, niets meer gedaan heeft. De man, die bijna 50 jaar aan deze parochie gestalte gegeven en tot het laatste toe zijn krachten daarvoor had opgeofferd, had toch zeker verdiend een waardige rustplaats te vinden op het nieuwe kerkhof, vlak bij zijn kerk. Vanwege de fi-

nanciën behoefde het kerkbestuur dat niet te laten. Door de noeste arbeid van pastoor Verhoeven kon het kerkbestuur profiteren van de gezonde financiële basis, door hem gelegd. Het zou een daad van piëteit geweest zijn geheel in de geest van pastoor Verhoeven, die, zoals vroeger al opgemerkt is, graag in de herinnering van het nageslacht bleef voortleven.

Naar aanleiding van het feit, dat Veldhoven 15.000 inwoners telde, schreef Drs. H. Moeskops, oud-Veldhovenaar, een artikeltje in "De Kempenaer" van 26 april 1957. In dat artikel vermeldde hij ook pastoor Verhoeven en zijn werk. "Zijn grafzerk", zo schreef hij daar, "welke op het oude kerkhof lag, is bij opruimingswerk op het oude kerkhof in de grond gegraven. Het zou een daad zijn van gepaste piëteit, wanneer aan de grafsteen van deze destijds zo vereerde herder, wiens nagedachtenis nog bij velen voortleeft, een waardige plaats werd gegeven."

In een brief aan archivaris W. Klaasen van 31 mei 1971 (archieff gemeente Veldhoven) kwam hij nog eens op deze zaak terug. "Ik zou er evenals in mijn artikel van 1957 voor willen pleiten, om de grafzerk van pastoor Verhoeven op te graven. Het is een blok hardsteen van naar schatting 60 á 70 kubieke centimeter. Ik heb gezien dat hij werd ingegraven. Als ik mij goed herinner was dat op de plaats als op bijgevoegde situatieschets* aangegeven, vlak bij de plaats waar vroeger een knekelhuisje stond."

In 1975 is het honderd jaar geleden, dat pastoor Verhoeven stierf. Een straatnaam kunnen we hem niet meer geven. Er is reeds een pastoor Verhoevenstraat, volkomen terecht genoemd naar Antonius Verhoeven, zijn naamgenoot en opvolger in 1919.

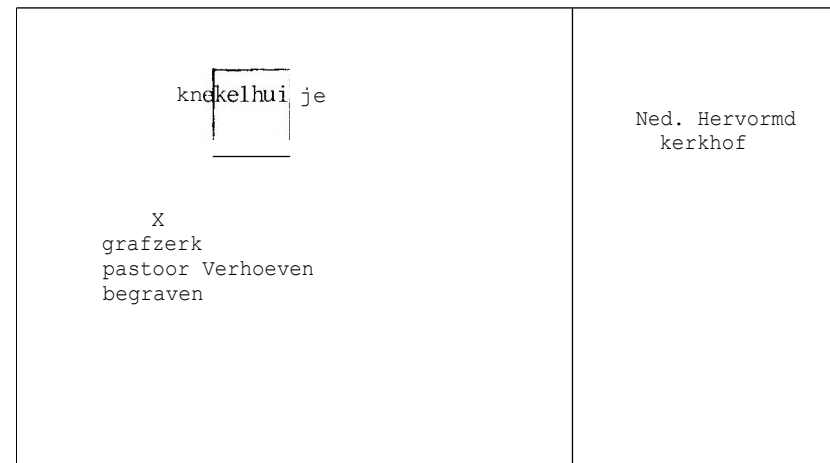
De ingegraven grafzerk gaan zoeken en bijvoorbeeld een plaats geven in de kerk, lijkt me weinig zinvol. Laat ook de zerk rusten op de plaats waar zijn gebeente rust. Ik heb de hoop hem door deze studie van zijn leven en werk een waardiger gedenkteken te geven en als pastor aan "zijn" kerk iets goed te maken van wat anderen nalieten.

Moge hij in vrede rusten!

Veldhoven, februari 1973.

* Situatieschets van het oude kerkhof met de plaats waar pastoor Verhoeven begraven werd op pagina 142.

situatieschets

2. ECHTPAREN VAN CROONENBURG (Kroonenburg, Cronenburg, Croonenborgh) van 1620 tot 1972, genummerd in alfabetische orde der voornamen met ouders en kinderen VAN CROONENBURG
(door A.B. van Cronenburg, Catharinastraat 40 B, Rotterdam, tel. 010 - 52 26 51)

(vervolg)

- 227. JOHANNES JACOBUS VAN CRONTNBORGH
gehuwd met Catharina Michiels Willems
kind:
Michel, ged. 5-3-1655
- 228. JOANNES JACOBUS VAN CRONENBURG
gehuwd met Maria Godefridus van Liempt
kind (Best):
Jacobus, ged. 11-10-1679
- 229. JOANNES JOANNES VAN CRONENBORGH
trouwt 12-10-1738 te Oirschot met
Maria Petrus Essens
trouwt 3-11-1749 te Oirschot met
Jennemia Claesse Verrooten
kinderen (Best):
Joanna, ged. 15-7-1739
Adrianus, ged. 8-11-1740

- Joannes, ged. 30-12-1743
Helena, ged. 3-11-1746
230. JOANNES JOSEPHUS VAN ICROONENBURG
z.v. Josephus Joannes van Croonenburg en van Catharina Godefri-
dus van der Linden
ged. 14-3-1752
overleden 29-4-1789
trouwt 25-2-1781 te Oirschot met
Henrica Arnoldus de Louw
ged. 16-3-1752
kinderen (Best):
Arnoldus, 30-11-1781
Josephus, 10-4-1784
Anna Maria, 9-6-1786
Joanna, 5-1-1789
231. JOHANNES JOSEPHUS VAN CRONENBORGH
z.v. Josephus Joannes van Cronenborgh en van Theodora van den
Hurk
ged. 15-6-1755 te Best
overleden 13-5-1813
trouwt 20-1-1787 te Oirschot met
Henrica Peeter Goosens van de Sande
overleden 13-5-1813
kinderen (Oirschot):
Josephus, ged. 8-7-1789
Joanna Maria, ged. 17-3-1792
Theodorus, ged. 14-11-1795
Anna, ged. 14-3-1798
Cornelis, ged. 7-2-1801
Petrus Johannes, ged. 27-2-1804
Cornelia, ged. 2-8-1808
232. JOHANNES CORNELIS CROONENBORGH
z.v. Theodorus Anselmus Croonenborgh en van Anna Barbara van
Rixtel
ged. 17-7-1769 te 's-Hertogenbosch
overleden 15-10-1808 te 's-Hertogenbosch
trouwt 29-1-1797 te 's-Hertogenbosch met
Johanna Janse van den Eijnden
d.v. Joannes van den Eijnden en van Maria Kievits
ged. te Gemert en overleden 28-4-1819 te 's-Hertogenbosch
kind:
Johannes, ged. 11-2-1799
233. JOHANNES CORNELIS VAN KROONENBURG
trouwt p.m. 1870 te Boxtel met
Johanna van de Pas
kind:
Gerardus Arnoldus, geb. 11-8-1871

234. JAN LEENDERS VAN CROONENBORGH
z.v. Leonardus Johannes van Croonenborgh en van Willemijn Jan
Boogers
ged. 27-1-1756 te Best
overleden 12-2-1838 te Woensel
trouwt 27-8-1793 te Oirschot met
Helena Adriaan van Croonenborgh
d.v. Adrianus Jan van Croonenborgh en van Anna Maria Francis
van de Schoot
ged. 19-1-1755 te Best
235. JOHANNES MARINUS VAN KROONENBURG
z.v. Adriaan van Kroonenburg en van Theodora van Beek
geb. 1-5-1897 te Oirschot
trouwt 20-5-1925 te Oirschot met
Joanna Maria van de Vondervoort
geb. 12-5-1896 te Best
236. JOHANNES MARTINUS VAN KRONENBURO
z.v. Henricus van Kronenburg en van Jacoba Maria van der
Linden
geb. 15-5-1905 te St.-Michiels Gestel
trouwt 19-5-1927 te Son met
Cornelia Maria Sanders
geb. 9-1-1906 te Son
kinderen (Eindhoven):
Johanna Jacoba, geb. 28-11-1927
Henricus Antonius, geb. 5-3-1929
Henricus Johannes Josephus, geb. 6-3-1932
Jacoba Johanna, geb. 20-7-1934
237. JOHANNES PAULUS VAN CRONENBURGH
trouwt 22-1-1702 te Best met
Maria Johanna Houbraken
kinderen (Best):
Paulus, ged. 20-11-1702
Joannes, ged. 22-11-1703
Paulus, ged. 12-11-1707
Leonardus, ged. 5-11-1709
Leonardus, ged. 5-9-1711
Josephus, ged. 15-4-1713
Petrus Johannes, ged. 16-10-1715
Elisabeth, ged. 1-12-1719
238. JOANNES PAULUS VAN CROONENBORGH
trouwt met
Maria Johannes Moppenbrouwers
kind (Best):
Josephus, ged. 13-10-1717
239. JOANNES PETRUS VAN CRONENBORGH
trouwt 20-7-1692 te Oirschot met
Anna Johanna van Cleijnenbreugel

- kind:
Petrus, ged. 27-11-1694
240. JOANNES PETRUS VAN CROONTNBORCH
trouwt met Anna Olofs
kind (Oirschot):
Aldegonda, ged. 8-3-1697
241. JAN PETRUS VAN CROONENBORGH
trouwt 20-6-1700 te Oirschot met
Petronella Godefridus van Berendonck
kinderen (Oirschot):
Peter Johannes, ged. 12-3-1701
Catharina, ged. 18-9-1702
Petronella, ged. 2-3-1705
242. JAN PETERS VAN CRONENBORGH
trouwt 20-2-1707 te Oirschot met
Angelina Willems van Keniienaven
overleden te Oirschot 5-7-1755
kinderen (Best):
Helena, ged. 30-1-1708
Adrianus, ged. 5-7-1709
Wilhelma, ged. 26-8-1711
Joanna, ged. 6-9-1713
Josephus, ged. 28-1-1716
243. JOHANNES PEETERS VAN CROONENBORGH
z.v. Petrus Johannes van Croonenborgh en van Maria Theodora van
den Hurk
ged. 21-7-1749 te Best
overleden 4-11-1818
trouwt 5-11-1780 te Oirschot met
Willeminj Sijmon van Heesch
overleden 24-10-1794 te Best
trouwt 27-9-1795 te Oirschot met
Elisabeth Everts Kemps, ged. te St.-Oedenrode
kinderen (Best):
Henricus, ged. 27-10-1781
Anna Maria, ged. 6-5-1783, overleden 14-12-1790
Joanna Maria, ged. 4-6-1785
Adriana, ged. 4-5-1787
Leonardus, ged. 3-4-1789
Anna Maria, ged. 6-5-1791, overleden 29-1-1793
Wilhelma, ged. 16-8-1796, overleden 31-10-1796
Henri, ged. 23-1-1811
244. JOHANNES PETRUS VAN CRONENBURG
z.v. Hendricus van Cronenburg en van Johanna van Luijtelaar
geb. 15-7-1855 te Veldhoven
trouwt 17-10-1884 te Strijp met
Johanna Maria Francine van de Ven, d.v. Johannes van de Ven en
van Francine Kuipers

- geb. 19-4-1857
245. JOHANNES WILLEM VAN CRONENBURGH
z.v. Joseph Dionisius van Croonenburgh en van Helena Peter van
Taartwijck
ged. 20-8-1738 te Best
overleden 13-12-1806
trouwt 20-1-1771 te Best met
Willeminj Adriaen van de Laak
ged. 1738, overleden 18-5-1810
kinderen:
Adrianus, ged. 4-4-1772
Helena, ged. 30-5-1774
246. JOHANNES WILHELMUS THOMAS VAN CRONENBURG
z.v. Hendrikus Bartholomeus van Cronenburg en van Maria Anna
Catharina Hendriks
geb. 24-5-1950 te Eindhoven
trouwt 8-12-1971 te Eindhoven met
Wilhelmina Henrica Theodora Schel
geb. 1-1-1951 te Eindhoven

(wordt vervolgd)

XII. A. GIOVANNI EN MARTINUS: HET VERHAAL VAN EEN MOORD

(vervolgd)

A.R.A. 's-Gravenhage, Archief van
de Hoge Raad, plaatsingsnummer
152.

No. 47

De Hoge Raad der Nederlanden,

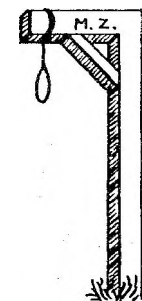
Op het heroen in cassatie van
Martinus Zoeren, gedetineerd te
's-Hertogenbosch, requirant in
cassatie van een arrest door het

Provinciaal Gerechtshof in Noord-Brabant op den 22
januarij 1839 tegen hem gewezen;-

Gehoord het raneort van den Raad Jonkheer Bee-
laerts van Blokland;

Gezien de memorie door den veroordeelden Martinus
Zoeren aan den Hoogen Raad ingediend, houdende zijne middelen van
cassatie;

Gehoord de Prokureur Generaal in zijne conclusien, tenderende tot
vernietiging van het arrest van het Provinciaal Gerechtshof in Noord

Brabant tegen Martinus Zoeren geweest en dat een nieuw onderzoek dezer zaak zal worden bevolen in de openbare terechtzitting van het Provinciaal Gerechtshof van Gelderland; - ten welken einde de veroordeelde in staat van hechtenis aan den Prokureur Generaal bij het gezegde Gerechtshof zal worden overgeleverd; - de kosten te dezer zaak gevallen te betalen door den Staat; -

Gezien de acte van insinuatie namens den Prokureur Generaal on den 26n februarij 1839 aan den veroordeelden beteekend, tot kennisgeving dat de behandeling zijner zaak op den 6n Maart 1839 is bepaald; - Overwegende, dat het Provinciaal Gerechtshof van Noord-Brabant, na bij deszelfs arrest onderscheiden daadzaken en omstandigheden, in het brede, te hebben vermeld, verklaard heeft: dat door den zamenhang en het onderling verband van al deze vereenigde daadzaken en omstandigheden ten genoegen regtens en overtuigend is bewezen: dat op den persoon van Giovanni Castione is gepleegd een doodslag, dat die misdaad is gevolgd geweest van diefstal op den openbaren weg; dat Martinus Zoeren aan denzelven schuldig is, en dat die doodslag is gepleegd met voorbedagten rade; -

Overwegende dat derhalve de regter blijkens deszelfs zoo even vermelde uitspraak, al die daadzaken en omstandigheden, welke in het arrest vermeld zijn, heeft noodig geoordeeld om tot de overtuiging te geraken zoo van het bestaan van de misdaad als van de schuld des aangeklaagden; -

Overwegende dat ofschoon bij sommige dier daadzaken en omstandigheden, in het arrest, de bewijsmiddelen worden opgegeven, waardoor de regter de overtuiging daarvan heeft verkregen, dit echter niet is geschied ten opzichte van het bestaan der misdaad; -

Overwegende dat alhoewel de wet de beoordeling der kracht welke aanwijzingen, in ieder bijzonder geval hebben, aan de bescheidenheid des regters overlaat, zulks niet het geval is, wat aangaat het bestaan der aanwijzingen zelve, dat is der daadzaken of omstandigheden die door den regter als aanwijzingen worden beschouwd, elk bestaan niet anders kan worden bewezen, dan on de wijze bij artikel 443. van het wetboek van Strafvordering uitdrukkelijk voorgeschreven; -

Overwegende bovendien, dat het Hof den gezegden Martinus Zoeren ook nog heeft schuldig verklaard aan herhaling van misdaad, zonder in deszelfs arrest verder daaromtrent iets te vermelden, noch de wijze op te geven waarop aan hetzelfde deze verzwarende omstandigheden was gebleken; -

Overwegende dat de wet uitdrukkelijk bepalende, dat niemand wegens misdrijf kan veroordeeld worden tenzij de regter door wettelijke bewijsmiddelen de overtuiging hebbe bekomen, dat eene strafbare daad werkelijk heeft plaats gehad, en dat de beklagde daar aan schuldig is, terwijl zij tevens op straffe van nietigheid voorschrijft, dat het arrest met redenen moet zijn bekleed, uit dit een en ander in verband beschouwd, onbetwistbaar volgt, dat geen arrest bestaanbaar is, tenzij uit hetzelfde blijke, dat de regelen omtrent het bewijs door den regter niet zijn veronachtzaamd; -

Gezien artikel 206. 211. en 443. van het wetboek van strafvordering

als mede artikel 106. van de wet on de regterlijke organisatie en het beleid der Iustitie; - Vernietigt het arrest van het Provinciaal Gerechtshof van Noord Brabant den 22 Januarij 1839 tegen Martinus Zoeren geweest; - Beveelt een nieuw onderzoek dezer zaak in de openbare terechtzitting van het Provinciaal Gerechtshof van Gelderland, ten welke einde de veroordeelde in staat van hechtenis aan den Prokureur Generaal bij hetzelfde gerechtshof zal worden overgeleverd; - De kosten te dezer zake gevallen te dragen door den Staat.- Gedaan en Gewezen te 's Gravenhage ter openbare terechtzitting van den 25n Maart 1839, bij de Heeren Mrs Westenberg, presiderend Raad, Jonkheer Beelaerts van Blokland, Gevers, van Nes van Meerkerk, Spoor en Baron van Welderen Rengers en op den Hooff, Raden in de Hoogen Raad, die dit arrest hebben onderteekend benevens den Griffier.

w.g. D. Westenberg

T. Beelaerts van Blokland

Hugo Gevers

E.R. van Nes van Meerkerk

A.G. Spoor

E.R. v. W. Rengers

Op den Hooff

A.H. Burgerhoudt
Subst. Griffier.

(wordt vervolgd)

XIII. DE HEREN VAN VUGHT EN OIRSCHOT IN DE 12de EN 13de EEUW

(door T. Klaversma, Boerhaavelaan 52, Eindhoven)

(vervolg)

5. Het geslacht der heren van vught in de 13de eeuw (vervolg)

Walter verkocht in 1320 de halve heerlijkheid aan Rogier, heer van Leefdaal (1), die getrouwd was met Agnes, dochter van Dirk Loef van Kleef. Dit is waarschijnlijk een verstandige daad van Walter geweest, want evenals heer Denekinus hebben de latere heren soms heel wat te stellen gehad met de Brabantse hertogen, die de rechten van hun zwakere partners in de Oirschotse heerlijkheid nogal eens negeerden (2). Desondanks is het jammer, dat hiermee het geslacht van de ridders en halfheren van Oirschot uit de Brabantse geschiedenis verdwijnt. Wel leefde het verder in het land van Kleef. Op 29 oktober 1317 deden Adolf, graaf van Berg, en Dirk, heer van

Isenburg als scheidsrechters uitspraak in de geschillen tussen Hendrik, aartsbisschop van Keulen en anderen enerzijds, en Dirk, graaf van Kleef en anderen anderzijds. Eén van de punten van de: e uitspraak was: De twist van Walter van Oerschoet met de graaf van Kleef over een leen zal bijgelegd worden. Dit een koorverdrag van 13 december 1321, waarbij Dirk Loef van Kleef kasteel en graafschap Hdlchrath aan aartsbisschop Hendrik van Keulen verkoopt, blijkt dat Walter van Orschoyt één van de twee burgmannen van Hdlchrath is, die voor de overdracht moeten zorgen en in de tijd van die overdracht kasteel en graafschap moeten verdedigen en besturen. Ook in oorkonden van 29 oktober 1322 en 6 januari 1323 treffen we Ifolter van Orschoyt met de andere burgman Hendrik van Illichelhoven nog als dienaar van Dirk Loef van Kleef aan. Terwijl Walter van Oirschot nooit de bloedverwant van het Kleefse gravengeslacht wordt genoemd, is dit wel het geval met Everard van Orscoyt, die op 22 maart 1321 met andere familieleden een minnelijke schikking tot stand brengt tussen Diederik (Loef) van Kleef, graaf van Hlchrath en zijn broer Sifrid Loef inzake hun erfenis van vaders- en moederszijde (3).

In 1330 was Dirk, zoon van Everard van Orscot, kanunnik van het kapittel van Zyfflich hij Kleef, desondanks ontving hij er een kanonikaat en prebende van het stift Xanten hij door een besluit van paus Johannes XXII (4). Daniël, alias Denekinus was voor het Oirschotse kapittel de laatste weldoener uit dit geslacht. Hij legateerde aan de kanunniken 9 vaten, deels rogge, deels mout, die de pastoor van Orscot op St.-Thomas moest betalen. Hij heeft dus evenals Jan I van Brabant gemeend, dat een zekere nivellering tussen het rijke inkomen van de pastoor en de karige inkomens van de kanunniken nodig was (5). Ook vrouwe Margaretha van Cleve liet de deken aan de kanunniken betalen, zoals we hiervoor hebben gezien. Haar gift is dus van na 1289 en dit maakt het vrijwel zeker, dat zij de tweede vrouw van heer Daniël was en in verband met hun zoon Eberhard was zij mogelijk een dochter van Eberhard van Kleef, in oorkonden vermeld van 1247 - 1275, broer van graaf Dirk VI van Kleef.

De vierde die blijkbaar door dezelfde nivelleringsgedachte bezielde was, was Agnes, vrouwe van Vhene. Voor haar jaargetijde moest de pastoor ieder jaar 41 vat, deels rogge, deels mout aan de kanunniken betalen. De overeenkomst tussen deze gift en die van heer Daniël van Oirschot doet verwantschap vermoeden. Nu behoorden tot de weldoeners ook Gerard, dictus de Venne, die met zijn vrouw Maroya 6 Keulse penningen schonk, evenals vrouwe Agnes van Vught en Daniël van Dendermonde. Dit wijst op een gift van vóór 1250 en in die tijd (29 nov. 1243) vinden we als laatste getuige in een oorkonde van Volpert, heer van de Lecke en zijn zoon Hendrik een G. van Vene (6). Zijn deze twee dezelfde persoon, dan moet aan Veen bij Heusden worden gedacht. Daar woonde trouwens al in het begin van de 12de eeuw een aanzienlijk geslacht, want reeds in een oorkonde van vóór 1121 is een Gerard van Veen laatste getuige na o.a. Wigerus de Hysdene, Folcuwoldus de Berne en Gotselinus de Pedelo (7).

Als hypothese zou men kunnen stellen, dat Marova een dochter en Agnes, vrouwe van Vhene, een kleindochter van Agnes, vrouwe van Vught zijn geweest. Hoe dit zij, het is opvallend, dat vele weldoeners uit

de tijd tot p.m. 1400, onder wie enige die duidelijk Oirschottenaren zijn, blijktens het jaargetijdenboek een schenking doen uit de cijns van Vught of uit de cijns van een heer Hendrik van Vught. Wie deze heer Hendrik, die zelf aan de kanunniken 16 denariën legateerde (in Vught), was, is mij niet bekend, maar al deze giften met daarbij de andere gegevens tonen aan, dat in de 12de en 13de eeuw de heren van Vught tevens halfheren van Oirschot zijn geweest.

Er is vaak beweerd: Vught was eenmaal de hoofdstad van Kempenland of Taxandrië. En ook: Oirschot was eenmaal de hoofdplaats van Kempenland. Gezien de in mijn relaas vermelde gegevens lijkt in beide een kern van waarheid te schuilen.

GESLACHT VAN VUGHT

Rutger van WITE (Vuite) = Vught ? p.m. 1105

Burchard van Withe (Vuithe) = Vught ?p.m. 1134

Willem of Daniël, heer van Vught p.m. 1170

Daniël of Willem, heer van Vught p.m. 1190

X

--Agnes, vrouw van Vught 1219

Boudewijn
heer van Vught
1219-1257

Daniël
van Vught
1232

Matilde
1257
X

Maroya ?
X
G.v.Vene

X
Margaretha

heer van Oy
(Gerard? 1233)

Agnes ?,
vrouwe van
Vhene
na 1289

Daniël Orschathe
alias Denekinus
van Oirschot
1278 - 1303

X

1. N.N.

Walter van Oirschot
1317 - 1323
halfheer van Oirschot
burgman van Hulchrath

Margaretha van
Kleef (dochter van
Eberhard, 1247 - 1271
broer van Dirk VI van
Kleef?)

Eberhard van Oirschot
1306 - 1321

Dirk van Orscot
kanunnik te Zyfflich
en Xanten

GESLACHT VAN STAPELS

Willem van Stapelo n.m. 1105
 Walter van Stapele 1134 - 1169
 Willem van Stapele 1167
 Godfried ??? p.m. 1200

Jutta en Petronilla
 vrouwen van Stapele ? 1219

Petronilla .X ? Dirk, heer van Heriner

Dirk heer van Herlaer 1235 - 1282 Arnold	t vóór	Godfried van Herlaer ridder 1281 Willem Nicolaas (8) ridder 1352
--	--------	---

N.B. De jaartallen geven aan, wanneer de personen in oorkonden voorkomen.

Noten:

1. W. Klaasen, Campinia le irg. blz. 42
2. J. Vriens, Camoinia 3e jrg. blz. 41 - 45
3. W. Kisky, Die Regesten der Bischeife von T8ln TV, achtereenvolgens de nrs. 1004 punten 89 - 92, 1274, 1336, 1361 en 1227.
4. Peter Wener, Urkundenbuch des Stiftes Xanten 1935, nr. 621
5. Frenken, blz. 207
6. J. Meerman, Codex diplomaticus, blz. 6
7. Koch, Oorkondenboek van Holland en Zeeland I, nr. 103
8. Campinia, jrg. 1975, blz. 162
 Een Nicolaas van Herlaer, ridder, had blijkens een schenenoorkonde van Oirschot goederen te Oirschot geruild met de nroost van de abdij Tongerlo (29 nov. 1352). Stamde het nog uit het bezit van Willem van Stanele?

XIV. ARCHIVALIA AANGAANDE DE OUDE KEMPISCHE GILDEN

(vervolg)

19. Wijziging en aanvulling op het oudste gildecharter van St.-Barbara te Oirschot

Op 2 juni 1991 zal het echt 500 jaar geleden zijn, dat de tot nu toe oudst-bekende kaart van het Oirschotse St.-Barbaragilde voor de schepenen werd gepasseerd. Op Sakramentsdag 1491 (het was toen 2 juni) namen hopman, koning, vaandrig, dekens en de gildebroeders van St.-Barbara de heilige verplichting op zich en wel "elk onder verbintenis van zijn persoon en van al zijn goederen", de voorschriften, in hun gildecharter vermeld, getrouw en voor altijd te onderhouden. Deze formulering kan o.i. niet worden misverstaan en is een serieuze bezinning waard in en buiten onze twintigste-eeuwse gilden. Onderstaande transkriptie van een akte uit het jaar 1630 gaat in hoofdzaak over de datumverlegging van de schiet- en teerdag (14 dagen v(56r het "ommedragen van O.L. Vrouw" te Oirschot) naar de zondag na O.L.Vrouw-Visitatie (de zondag na 2 juli). De reden voor deze wijziging zal de lezer uit de navolgende akte duidelijk worden. Een aanvulling aangaande een ordonnantie betreffende de plicht van de leden bij overlijden van een gildebroeder spreekt voor zichzelf. Ik moge hierbij opmerken, dat deze gegevens aan de Oirschotse gildebroeders reeds bekend zijn (in een plaatselijk blad reeds gepubliceerd).

"Alsoo dye edele heeren hopman, coninck, vendricht, dekenen ende gemeijne gildebroederen vande reijne maget ende martelerse Sinte Barbara in het maecken ende concipieren van henne ordinantien ende carten gepasseert voir schenenen deser Vrijheijt inden jaer XIIIIC eenentnegentich op heijligen Sacramentsdach onder andere hadden gecconcipieert ende geordineert hennen gemeijnen schietensdach te houden ende observeren veertijen daegen voir d.atmen onse Lieve Vrouwe de reijne maget Maria binnen Oirschot plach omme te draegen ende dat denselven dach te seer ombequaem ende ongelegen valt voir de voirsc. gemeijne gildebroederen soo denselven gemeijnlijck ende sonder foute jaerlijcx is vallende binnen oft int hert vanden oogst wanneer de gemeijne gildebroederen hen generende met het labeuren ende teulwerck sonder merckelijcke schaede nyet en connen vaceren om eentsamentelijck te saemen te schieten ende teeren, soo hebben dye selve edele heeren hopman, coninck, vendricht, dekenen ende het meeste deell vande voirsc. gemeijne gildebroederen voir ons schepenen voirsc. in propere personen geccompareert sijnde om het voirsc. inconvenient te eviteren geraempt ende eendrachtelijcken geaccordeert ende geordineert dat sij den voirsc. schietensdach voortaan sullen houden op sondach naer onser Liever Vrouwen Visitatiendach wanneer de selve gildebroederen gehouden sullen sijn te compareren achtervolgende de caerte van date voirsc. om te teren naer ouder gewoonten indien het de hopman, coninck, vendricht, dekenen ende gemeijne gildebroederen goet vijnden ende bij hen sulcx door grooten oorloge ende andere swaericheijden van sieckten ende andersints nyet en vonden ge-

raeden gedaen te worden allet opten peenen inde selve caertren breder begrepen ende verhaelt. Item noch als vooren geordineert dat als yemant vande voorsc. gildebroeders cornet te overliiden dat alsdan allen de gildebroeders sullen moeten compareren om den selven hennen overleden gildebroeder te helpen begraven voorde syele te bidde ende in dyenst der misse mede te offeren onte peenen inde voirsc. caerte begrepen, ende sullen de erffgenaemen vande voirsc. overleden daer voiraende gildebroeders boven tgene inde voirsc. caerte begrepen staet moeten contribueren een half tonne goets heers welcke voirsc. conditien dye voirsc. edele heeren hopman, coninck, vendricht, dekenen ende gemeijne gildebroeders vande voirsc. gilde gelooft hebben ende geloven mits desen elck een opte verbintnisse van sijne persooene ende allen sijne goederen present ende toecomende de voirsc. conditien poincten ende articulen ten eeuwichen daegen te houden ende doen houden voor goet vast gestendich ende van werden ende die te onderhouden ende achtervolgen doen houden ende achtervolgen ten eeuwichen daegen. Actum den achtsten julij anno 1630, testes Loon et Ekerschot."

20. Een aantekening over het verdwenen St.-Catharinagilde van Oirschot

In de jaarkroniek uit de schepenprotokollen van 1593 (Campinia nr. 30, blz. 63) vinden wij een interessante vermelding over het verdwenen St.-Catharinagilde van Oirschot. Men verzocht ons deze vermelding onder hoofdstuk XIV (Archivalia aangaande de oude Kempische gilden) nog eens te willen plaatsen, waaraan wij hieronder gaarne gevolg geven:

"Differentie inde gilde van Sinte Catheryn:De gilde van Zinte Catheryne tot Oerschot heeft geteert in drye partyen, de oude lieden tot Symon Themwers inden Wildeman, de jonge lieden eenige tot Jan int Ekerschot opt Raetshuys, alwaer Niclaes Herberts het veendelen als veendricht heeft gehaelt, bycans nyet sonder moeten, de andere oyck tot Ryn Huybers inden Raven, somme al crackeel."

Oud en jong, maar ook de jongeren onder elkaar waren het niet eens. Werd er misschien toen reeds een kiem van ontbinding gelegd?

(wordt vervolgd)

COLOFON

Samengesteld en vervaardigd door	Streekarchivariaat Noord-Kempenland
Lay-out en typewerk	C. Aarts-Keesom
Offset	H. Tempelaars